

بنیاد فرهنگ و آثار اسلامی

به سوی حکمرانی مردمی

مرداد ماه ۱۴۰۰

نسخه صفر

[دبیرخانه حکمرانی مردمی]

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ﴾

﴿وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ﴾

برای انسان، مأمورانی است که پی در پی، از پیش رو، و از پشت سرش او را از فرمان خدا حفظ می‌کنند؛ (اما) خداوند سرنوشت هیچ قوم (وملّتی) را تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنان آنچه را در خودشان است، تغییر دهند! و هنگامی که خدا اراده سویی به قومی (بخاطر اعمالشان) کند، هیچ چیز مانع آن نخواهد شد؛ و جز خدا، سرپرستی نخواهند داشت!

(سوره مبارکه رعد - آیه ۱۱)

«حکومت آینده حضرت مهدی موعود ارواحنا فدا، یک حکومتِ مردمی به تمام معناست. مردمی یعنی چه؟ یعنی مثکی به ایمان‌ها و اراده‌ها و بازوان مردم است. امام زمان (عج)، تنها دنیا را پُر از عدل و داد نمی‌کند؛ امام زمان (عج) از آحادِ مؤمنِ مردم و با تکیه به آنهاست که بنای عدل الهی را در سرتاسر عالم استقرار می‌بخشد و یک حکومتِ صددرصد مردمی تشکیل می‌دهد؛

اما این حکومت مردمی با حکومت‌های مدّعی مردمی بودن و دمکراسی در دنیای امروز از زمین تا آسمان تفاوت دارد. آنچه امروز در دنیا اسم دمکراسی و مردم‌سالاری را روی آن گذاشته‌اند، همان دیکتاتوری‌های قدیمی است که لباس جدید بر تن کرده‌است؛ یعنی دیکتاتوری گروه‌ها. اگر رقابت هم وجود دارد، رقابت بین گروه‌هاست و مردم در این میان هیچ‌کاره‌اند. یک گروه به قدرت دست پیدا می‌کند و در سایه قدرت سیاسی‌ای که همه زمام‌های امور را در کشور در اختیار او می‌گذارد و با سوءاستفاده از این قدرت، ثروت و پول و سرمایه به نفع خود گردآوری می‌کند و آنها را در راه به دست آوردن دوباره قدرت مصرف می‌کند... مردم‌سالاری امام زمان (عج) - یعنی مردم‌سالاری دینی - با این روش، به کلی متفاوت است.»

۱۳۸۱/۰۷/۳۰ | ۳۰۶

فهرست مطالب

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

صفحه ۶

بخش دوم: تجربیات نهادسازی‌های انقلابی

صفحه ۵۸

بخش سوم: تجربیات و مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

صفحه ۶۳

بخش چهارم: تعاریف واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی

صفحه ۶۶

بخش پنجم: نسبت یابی نقش‌ها میان نقش آفرینان حکمرانی مردمی

صفحه ۶۸

بخش ششم: ارزش‌ها، راهبردها و الزامات تحقق حکمرانی مردمی

صفحه ۷۴

بخش هفتم: الگوهای نقش‌آفرینی مردمی برای حل مسائل خرد و محلی

صفحه ۸۳

بخش هشتم: الگوهای نقش‌آفرینی مردمی برای حل مسائل کلان‌ملی و بین‌المللی

صفحه ۸۸

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

جایگاه ونقش

جایگاه و
نقش مردم در
پیشبرد اهداف
انقلاب اسلامی

مسیرها

مسیرهای به
میدان آمدن
مردم

طرح

طرح امام
خامنه‌ای برای
نقش آفرینی
مردم در
چارچوب
اهداف گام دوم
انقلاب اسلامی

الزامات

الزامات تسریع
در حرکت
عمومی و
فناوری کلیدی
به میدان آوردن
مردم

جایگاه و نقش

جایگاه و
نقش مردم در
پیشبرد اهداف
انقلاب اسلامی

جایگاه و نقش مردم در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی از منظر امام خمینی (۵)

۱
جمهوری اسلامی یعنی این که
رژیم به احکام اسلامی
وبه خواست مردم عمل کند

۱۳۵۸/۰۴/۰۴ | حکمیت قانون در حکومت اسلامی

۲
پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله خدمتگزار مردم بود
(با وجود آن مقام والا)

۱۳۵۹/۰۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردمگرا بودن مسئولان

۳
بدون مردم نمی شود
کار کرد و موفقیت حاصل نمی شود؛

۱۳۶۱/۰۶/۱۷ | جهاد خدمتگزار مردم محروم و مستمند

۴
مردم را در صحنه نگاه داریم

۱۳۶۴/۰۸/۰۹ | اهمیت حضور مردم در صحنه، عبور از شعار و ورود به جرگه عمل

۵

**اگر مردم نبودند
نمی‌توانستید این جنگ
را اداره بکنید**

۱۳۶۲/۰۶/۰۷ | انگیزه حضور مردم در انقلاب، لزوم خدمت مسئولان به مردم

۶

**مادر مشکلات باید
متوسل بشویم به ملت**

۱۳۵۸/۰۳/۲۶ | تشکیل جهاد سازندگی

۷

**هر روزی برای مملکت
مشکل پیدا می‌شود
حلاکش خود این مردم هستند**

۱۳۵۹/۰۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردمگرا بودن مسئولان

۸

**مردم را بپذیرید برای خودتان،
بروید توی مردم، جدا نشوید از مردم**

۱۳۵۹/۰۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردمگرا بودن مسئولان

۹

**دولت بی‌شرکت ملت با
شکست مواجه خواهد شد**

۱۳۶۳/۱۱/۲ | پیام به مناسبت ۲۲ بهمن و سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی

۱۰

**سلب آزادی مردم مشروع نیست،
دولت باید نظارت بکند**

۱۳۶۳/۰۶/۰۴ | اهمیت مشارکت مردم در امور

۱

جمهوری اسلامی یعنی این که رژیم به احکام اسلامی و به خواست مردم عمل کند

«ما موظفیم حالا که جمهوری اسلامی رژیم رسمی ما شده است، همه بر طبق جمهوری اسلامی عمل کنیم. جمهوری اسلامی یعنی رژیم به خواست مردم، و احکام، احکام اسلام. رژیم به خواست مردم تحقق پیدا کرد و از صد، ۹۹ رأی دادند؛ و الآن رژیم رسمی ما جمهوری اسلامی است. مانده است اینکه احکام، احکام اسلامی بشود. مجرد بودن رژیم اسلامی، این، مقصد نیست. مقصد این است که در حکومت اسلامی، اسلام حکومت کند، قانون حکومت کند، اشخاص به رأی خودشان به فکر خودشان حکومت نکنند.»

۱۳۵۸/۴/۴ | حاکمیت قانون در حکومت اسلامی

۲

پیغمبر اکرم (س) خدمتگزار مردم بود (با وجود آن مقام والا)

«این مردم خوب اند. این خوب ها را نگه دارید. این مردم خوب را با خودتان همراه کنید. وقتی تمام استانها، اشخاصی که در استانداری هستند، تمام این استاندارها بنا را بر این بگذارند که کارهای خودشان را خوب انجام بدهند، در خدمت مردم باشند، حالی کنند به مردم که حکومت اسلامی، حکومت خدمت است. پیغمبر اکرم (س) خدمتگزار مردم بود با اینکه مقامش آن بود، ولی خدمتگزار بود. خدمت می کرد.»

۱۳۵۹/۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردمگرا بودن مسئولان

۳

بدون مردم نمی شود کار کرد و موفقیت حاصل نمی شود

«جهاد، خدمتگزار مردم محروم و مستمند بوده است. جمعیت و یا ملتی اگر بخواهند موفق باشند، علاوه بر اینکه برای خدا باید کار کنند و از دیگران چشم داشتی نداشته باشند، باید با مردم باشند. بدون مردم نمی شود کار کرد و موفقیت حاصل نمی شود.»

۱۳۶۱/۶/۱۷ | جهاد خدمتگزار مردم محروم و مستمند

مردم را در صحنه نگاه داریم

«همه اطلاع دارید که آن چیزی که برای همه ما لازم است، این است که ما در فکر این باشیم که مردم را در صحنه نگاه داریم، و این یک سرش بسته به دولت است و رئیس جمهور است و مجلس، یک سرش هم مربوط به خود مردم. اگر این طرف را شما نگه دارید، ما از ملت مان مطمئن هستیم که به حسب غالب و اکثریت، آن طرف را حفظ می‌کنند. این طرف باید بنا بگذارد بر اینکه با هم مثل یک دست باشند، و این کاری را که انجام می‌دهند، همه با هم، هم صدا باشند.»

۱۳۶۴/۸/۹ | اهمیت حضور مردم در صحنه، عبور از شعار و ورود به جرگه عمل

اگر مردم نبودند نمی‌توانستید این جنگ را اداره بکنید

«آن روزی که شما احساس کردید که می‌خواهید فشار به مردم بیاورید، بدانید که دیکتاتور دارید می‌شوید. بدانید که مردم معلوم می‌شود از شما رو برگردانده‌اند. مادامی که مردم هستند و کمک دارند به شما می‌کنند، شما اگر مردم نبودند نمی‌توانستید این جنگ را اداره بکنید، این شک ندارد. مردم اداره کردند، یعنی این سپاه، مردمند؛ این بسیجی‌ها، مردمند؛ ارتش هم امروز مردم است. اگر ارتش سابق بود همان طوری که خیال کرده بود صدام، خیالش به واقعیت می‌پیوست.»

۱۳۶۲/۶/۷ | انگیزه حضور مردم در انقلاب. لزوم خدمت مسئولان به مردم

مادر مشکلات باید متوسل بشویم به ملت؛

«ما در مشکلات باید متوسل بشویم به ملت. ملتی که. بحمدالله. مهیا برای کمک و فداکاری بوده و هستند (...). ما دست‌مان را پیش ملت دراز می‌کنیم، و از ملت می‌خواهیم که همه در این نهضت شرکت کنند و همه دست برادری به هم بدهند و این سازندگی و جهاد سازندگی را شروع کنند. و البته مأمورین دولت در هر جا. آنها هم. مردم با آنها تشریک مساعی کنند. در تحت نظر اشخاص کارشناس، مأمورین دولت کارها را

انجام بدهند و روحانیونی که در همه جا در بلاد. بحمد الله. هستند، در این امر، آنها هم تشریک مساعی کنند، نظارت کنند.»

۱۳۵۸/۳/۲۶ | تشکیل جهاد سازندگی

هر روزی برای مملکت مشکل پیدا می شود حلالش خود این مردم هستند

«باید جوری باشید که مردم مثل مادر، شما را در آغوش بگیرند. الآن این جورند مردم، این را حفظش کنید. مملکت تان با این ترتیب حفظ خواهد شد. هر روزی برای مملکت مشکل پیدا می شود، حلالش خود مردم [باشند] (...). این پشتیبانی های عظیمی که مردم می کنند، و آن حضوری که خودشان دارند و خودشان هست. از خودشان می دانند همه چیز را (...). این باید حفظ بشود تا حفظ بشویم. تا کشورتان حفظ بشود. و اگر خدای نخواست، این از دست ما برود، ما برمی گردیم به آن طوری که اول بودیم.»

۱۳۵۹/۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردم گرا بودن مسئولان

مردم را بپذیرید برای خودتان، بروید توی مردم، جدا نشوید از مردم؛

«اگر خدای نخواست این پیوند سست بشود و گسسته بشود. خدای نخواست کار همان است که اول بود. حال نشود چند وقت دیگر، چند وقت دیگر، از حالا باید این بنیان، محکم باشد، این بنیان را باید همیشه دنبال استحکامش باشید. و این استحکام را هر کدام شما، در محلاتان عهده دارش هستید؛ یعنی یک تکلیف شرعی. وجدانی است که شما نگذارید در هر جایی که هستید آن کسانی که در زیر نظر، شما وزیر - عرض کنم - حکومت شما هست به مردم بدسلوکی کنند، مردم را بپذیرید برای خودتان، بروید تو مردم، جدا نشوید از مردم.»

۱۳۵۹/۹/۱۵ | نقش مردم در حکومت و لزوم مردم گرا بودن مسئولان

دولت، بی‌شرکت ملت باشکست مواجه خواهد شد؛

«دولت، چنانچه کراً تذکر داده‌ام، بی‌شرکت ملت و توسعه بخش‌های خصوصی جوشیده از طبقات محروم مردم و همکاری با طبقات مختلف مردم باشکست مواجه خواهد شد کشاندن امور به سوی مالکیت دولت و کنار گذاشتن ملت، بیماری مهلکی است که باید از آن احتراز شود (...). و تذکر این نکته مهم است که دخالت دادن کسانی که در امور تجارت واردند، از بازاریان محرومیت کشیده و درد اسلام و انقلاب چشیده تا متخصصان وارد و مسلمان و متعهد، از امور ضروری است.»

۱۳۶۳/۱۱/۲ | پیام به مناسبت ۲۲ بهمن و سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی

سلب آزادی مردم، مشروع نیست؛ دولت باید نظارت بکند

«کارهایی که از بازار می‌آید، جلوییش را نگیرید، یعنی، مشروع هم نیست. آزادی مردم نباید سلب بشود، دولت باید نظارت بکند. (...) اما راجع به تجارت، راجع به صنعت، راجع به این‌ها اگر مردم را شریک خودتان نکنید، موفق نخواهید شد. (...) صناعی که مردم ازشان نمی‌آید، البته باید دولت بکند. کارهایی را که مردم نمی‌توانند انجام بدهند، دولت باید انجام بدهد. کارهایی که هم دولت می‌تواند انجام بدهد و هم مردم می‌توانند انجام بدهند، مردم را آزاد بگذارید که آنها بکنند، خودتان هم بکنید، جلوی مردم را نگیرید. فقط یک نظارتی بکنید که مبادا انحراف پیدا بشود.»

۱۳۶۳/۶/۴ | اهمیت مشارکت مردم در امور

جایگاه و نقش مردم در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی از منظر امام خامنه‌ای (مدظله)

۱ بدون تحقق خواست مردم،
خیمه نظام اسلامی،
سرپا نمی‌شود و نمی‌ماند

خطبه‌های نماز جمعه در دهمین سالگرد رحلت امام خمینی (مدظله)

۲ کلید اصلی، اینجا است:
حضور مردم در همه‌ی مسائل،
حل‌کننده‌ی مشکلات است

۱۴۰۰/۰۵/۱۲ | مراسم تقیید حکم سیزدهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران

۳ هرچه ارتباط با مردم
بیشتر باشد، امکان
موفقیت بیشتر است

۱۳۹۰/۰۷/۲۰ | اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه

۴ هر کاری را انحصاری
در اختیار مسئولان قرار دادیم،
غالباً متوقف مانده است

۱۳۹۳/۱۱/۲۹ | دیدار مردم آذربایجان شرقی

۱۵

۵
علت ناکامی‌ها،
عدم توانایی در
تأمین حضور مردم است

۱۳۹۰/۰۷/۲۰ | اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه

۶
از افراد و حتی مجموعه‌ها
به تنهایی کار بر نمی‌آید

۱۳۹۲/۰۲/۰۲ | دیدار مسئولان بنیاد خاتم‌الوصیاء^(ع)

۷
دفاع مقدس،
مدل جدید و شگفت‌آور
حضور مردمی بود

۱۳۹۹/۰۶/۳۱ | الزامات تصویری در آئین تجلیل از پیشگویان دفاع مقدس

۸
مردم بایستی وارد میدان
افاده و استفاده بشوند

۱۳۹۵/۰۸/۱۹ | دیدار مسئولان فریگاه بقیه‌الله‌العظمی^(ع)

۹
مسئولین باید فرمول‌ها را
برای مشارکت مردم فراهم کنند

۱۳۹۰/۰۷/۲۰ | اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه

۱۰
هنر بزرگ امام،
وارد کردن همه‌آحاد مردم
بخصوص جوان‌ها در صحنه بود

۱۳۹۶/۰۳/۱۴ | مراسم بیست و هشتمین سالروز رحلت حضرت امام خمینی^(ع)

۱

بدون تحقق خواست مردم، خیمه نظام اسلامی، سرپا نمی شود و نمی ماند

«هیچ کس در نظام اسلامی نباید مردم، رأی مردم و خواست مردم را انکار کند. حالا بعضی، رأی مردم را پایه مشروعیت می دانند؛ لاقلاً پایه اعمال مشروعیت است. بدون آراء مردم، بدون حضور مردم و بدون تحقق خواست مردم، خیمه نظام اسلامی، سرپا نمی شود و نمی ماند. البته مردم، مسلمان اند و این اراده و خواست مردم، در چارچوب قوانین و احکام اسلامی است.»

۱۳۷۸/۳/۱۴ | خطبه های نماز جمعه در دهمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه الله)

۲

کلید اصلی، اینجا است: حضور مردم در همه مسائل، حل کننده مشکلات است

«مسئله اصلی، کلید اصلی، اینجا است: حضور مردم در همه مسائل، حل کننده مشکلات است. آن چیزی که حضور مردم را تأمین بکند، مردم را تشویق به حضور در عرصه و در میدان بکند - میدان های مختلف مورد ابتلای کشور - مغتنم است و حضور مردم هیچ جایگزین دیگری ندارد؛ هنر اصلی انقلاب هم همین بود؛ هنر اصلی انقلاب این بود که جمهور مردم را از یک مجموعه و توده منفعل و مصرفی و فاقد یک نگاه ملی و عمومی، تبدیل کرد به یک مجموعه پُرانگیزه، علاقه مند، همت دار، هدف دار، آرمان خواه وارد میدان کرد؛»

۱۴۰۰/۵/۱۲ | مراسم تنفیذ حکم سیزدهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران

۳

هرچه ارتباط با مردم بیشتر باشد، امکان موفقیت بیشتر است

«مسئله اصلی ما، مسئله مردم است؛ حضور مردم، میل مردم، اراده مردم، عزم راسخ مردم. این را باید عرض کنیم؛ در همه تحولات و جنبش های گوناگون اجتماعی بزرگ، نقش مردم، نقش معیار است. یعنی گسترش یک تحول، گسترش یک فکر، گسترش نفوذ یک مصلح اجتماعی، وابسته به این است که با مردم چقدر ارتباط داشته باشد. هرچه ارتباط او و آن جریان و آن جنبش و آن تحول با مردم بیشتر باشد، امکان موفقیت او بیشتر است؛ اگر از مردم منقطع شد، دیری نخواهد پایید، کاری نخواهد کرد.»

۲۰/۷/۱۳۹۰ | اجتماع بزرگ مردم گرمانشاه

۱۷

هر کاری را انحصاری در اختیار مسئولان قرار دادیم، غالباً متوقف مانده است

«هر جاصحنه به مردم سپرده شد، انگیزه‌های مردمی، نیروهای متنوع و متکثر مردمی، کارها را پیش خواهد برد. (...) ما هم از اول انقلاب تا امروز هر وقتی هر کاری را محول به مردم کردیم، آن کار پیش رفته است؛ هر کاری را انحصاری در اختیار مسئولان و رؤسا و مانند این‌ها قرار دادیم، کار متوقف مانده است. نمی‌گوییم حالا همیشه هم متوقف مانده اما غالباً یا متوقف یا کند [شده]؛ اگر متوقف نمانده است، کند پیش رفته است. اما کار دست مردم که افتاد، مردم کار را خوب پیش می‌برند.»

۱۳۹۳/۱۱/۲۹ | دیدار مردم آذربایجان شرقی

علت ناکامی‌ها، عدم توانایی در تأمین حضور مردم است

«هر جایی که مسئولین کشور توانائی‌های مردم را شناختند و به کار گرفتند، ما موفق شدیم. هر جایی که ناکامی هست، به خاطر این است که ما نتوانستیم حضور مردم را در آن عرصه تأمین کنیم. ما مسائل حل نشده کم نداریم. در همه مسائل گوناگون کشور، مسئولین باید بتوانند با مهارت، با دقت، با ابتکار، راه‌هایی را برای حضور مردم پیدا کنند - همچنان که در عرصه بسیار دشوار جنگ این اتفاق افتاد، راه باز شد؛ کسانی توانستند راه را باز کنند - تاهر جوانی، هر پیری، هر مردی، هر زنی که بخواهد در این کار بزرگ شرکت کند، راه برایش باز باشد.»

۱۳۹۰/۷/۲۰ | اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه

از افراد حتی مجموعه‌ها به تنهایی کار بر نمی‌آید

«ما اگر بخواهیم در مقابل این جبهه کار کنیم هم ما باید تنوع داشته باشیم، هم باید ابتکار داشته باشیم، هم باید انگیزه داشته باشیم، هم باید برنامه داشته باشیم، کارمان هدایت شده باشه و این نمی‌شود مگر با تشکیل جبهه. این طرف هم بایستی جبهه تشکیل داد. از افراد و حتی مجموعه‌ها به تنهایی کار بر نمی‌آید؛ باید یک کار وسیع جبهه‌ای انجام داد، این کار هم جز با حضور مردم امکان ندارد؛ یعنی ابتکارات مردم خیلی از کارها را می‌کند.»

۱۳۹۲/۲/۲ | دیدار مسئولان بنیاد خاتم الاوصیاء (عج)

۷

دفاع مقدس، مدل جدید و شگفت آور حضور مردمی بود

«در دفاع مقدس برای حضور مردمی یک مدل سازی جدیدی انجام گرفت. نحوه حضور مردمی یک نحوه شگفت آوری است و بر اساس این حضور، بروز استعدادها [است] (...). همه آحاد ملت ایران، آنهایی که مایل بودند در این عرصه شرکت کنند، هر که بود، هر چه بود، توانست در یک شبکه زنده، کارآمد، داوطلبانه و پُرشور جای خودش را پیدا کند. (...) این یک مدل جدید بود. این در دنیا هیچ سابقه ای ندارد؛ هیچ جا ما [نمونه اش را] نخوانده ایم و نشنیده ایم.»

۱۳۹۹/۶/۳۱ | ارتباط تصویری در آئین تجلیل از پیشکسوتان دفاع مقدس

۸

مردم بایستی وارد میدان افاده و استفاده بشوند

«مردم باید از انقلاب شان دفاع کنند، مردم بایستی وارد میدان افاده و استفاده بشوند و حواسمان باشد که به تدریج تبدیل نشویم به یک موجود متحجر، چون واقعاً این جزو خطرهایست. یعنی یک واحد انقلابی و مردمی اول تشکیل می شود، بعد به مرور تبدیل می شود به یک شیء متحجر و بسته و منقطع از مردم، این اتفاق نباید بیفتد.»

۱۳۹۵/۸/۱۹ | دیدار مسئولان قرارگاه بقیه الله الاعظم (عج)

۹

مسئولین باید فرمول‌ها را برای مشارکت مردم فراهم کنند

«اگر حضور مردم در این راه‌ها و برای این هدف‌ها تأمین شود، این هدف‌ها حتی زودتر از دورانی که در نظر گرفته شده است، حاصل خواهد شد. حضور مردم چه جوری است؟ این، همان نکته اصلی است. اینجاست که مسئولین باید زمینه‌ها را، مدل‌ها را، فرمول‌های عملی و قابل فهم عموم را، فرمول‌های اعتمادبخش را برای مشارکت مردم فراهم کنند.»

۱۳۹۰/۷/۲۰ | اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه

۱۰

هنر بزرگ امام، وارد کردن همه آحاد مردم بخصوص جوان‌ها در صحنه بود

«چطور امام توانست این حرکت عظیم را به پیروزی برساند و این پیروزی را حفظ کند؛ سرش به حسب موازین ظاهری، این است که البته اراده الهی بود؛ لکن اسباب ظاهری این پیروزی عبارت بود از اینکه امام توانست جامعه کشور را، همه آحاد مردم و بخصوص جوان‌ها را وارد صحنه کند. در هر حرکتی، در هر کشوری که آحاد مردم وارد میدان بشوند و در میدان بایستند و مقاومت کنند، هدف آنها محقق خواهد شد؛ این بُربرگرد ندارد؛ خلاف این هم در هیچ برهه‌ای از تاریخ اثبات نشده [است]؛»

۱۳۹۶/۳/۱۴ | مراسم بیست و هشتمین سالروز رحلت حضرت امام خمینی^(ع)

مسیرها

مسیرهای به میدان آمدن مردم مبتنی بر فرمایش‌های امامین انقلاب اسلامی

۱ نقش آفرینی چارچوب مردم

۲ نمونه مصادیقی از اقدامات، راهکارها و راهبردها

۳ نمونه تجارب شکست

۴ نمونه چالش‌ها و موانع

مسیرها

مسیرهای به میدان آمدن مردم مبتنی
بر فرمایش‌های امامین انقلاب اسلامی

چارچوب
نقش آفرینی
مردم

۱

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

چارچوب نقش آفرینی مردم

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

حکمرانی مردمی

مضمون ولایت

«بعد دیگری که من امروز می‌خواستم قدری روی آن تکیه کنم، کلمه و مضمون ولایت است که در ماجرای غدیر تکرار شد: «من کنت مولاه فهذا علی مولاه».

پیامبر اکرم (ص) در این ماجرای تاریخی و در این نصب بزرگ، حکومت را با تعبیر «ولایت» بیان کرد.

در زبان عربی و زبان‌های دیگر، برای این پدیده‌ای که اسمش حکومت و زمامداری و حکمرانی است - یعنی کسی یا جماعتی که بر یک جامعه حکومت می‌کند و فرمان می‌راند - تعبیرات گوناگونی آورده شده است که هر یک از این تعبیرات، اشاره به جهت خاصی است. مثلاً تعبیر **حکومت**، اشاره به این دارد که آن کسی که در رأس قدرت است، یا آن جماعتی که در رأس قدرتند، حکم می‌کنند و جامعه و افراد مردم، حکم و فرمان آن‌ها را اطاعت می‌کنند. یک تعبیر دیگر، تعبیر **سلطنت** است که به معنای مسلط بودن و مقتدر بودن و امور را در سلطه خود درآوردن است. در فارسی نیز همین تعابیر وجود دارد. مثلاً **زمامداری**، اشاره به یک جنبه از حکومت است. یا مثلاً **حکمرانی و فرماندهی**، هر کدام به یک جنبه اشاره می‌کنند. در اسلام، بیشتر از همه بر روی کلمه «ولایت» تکیه شده است. هم در این جا و هم در آیه شریفه «اتما ولیکم الله ورسوله»، پدیده حکومت را با نام «ولایت» بیان کرده است.

(...) پس، علاوه بر آن معانی حقیقی‌ای که وجود دارد، حکومت در اسلام، حکومت

ولایتی است و ولایت یعنی حکومت، که با این تعبیر لطیف و متناسب با شخصیت و شرافت انسان بیان شده است.

در اسلام، چون افراد جامعه و افراد انسان، در حساب سیاسی اسلام به حساب می آیند، در واقع همه چیز مردمند. مردم هستند که شخصیت و خواست و مصالح و همه چیز آنها، در نظام سیاسی اسلام به حساب می آید.

آن وقت، ولایت الهی، با چنین حضوری از مردم معنا می دهد. حقیقت ولایت الهی این است: ارتباط با مردم؛

(...) ولایت، یعنی حکومتی که در آن، ارتباطات حاکم با مردم، ارتباطات فکری، عقیدتی، عاطفی، انسانی و محبت آمیز است؛

مردم به او متصل و پیوسته اند؛ به او علاقه مندند و او منشأ همه این نظام سیاسی و وظایف خود را از خدا می داند و خود را عبد و بنده خدا می انگارد. استکبار در ولایت وجود ندارد.

حکومتی که اسلام معرفی می کند، از دموکراسی های رایج دنیا مردمی تر است؛ بادل ها و افکار و احساسات و عقاید و نیازهای فکری مردم ارتباط دارد؛ حکومت در خدمت مردم است. از جنبه مادی، حکومت برای شخص حاکم و ولی و تشکیلات حکومتی، به عنوان یک طعمه نباید محسوب شود؛ و الا ولایت نیست. اگر آن کسی که در رأس حکومت اسلامی است، برای حکومت، برای خود، برای این شأن و مقامی که به او رسیده است یا می خواهد به او برسد، کیسه مادی ای دوخته باشد، آن شخص، ولی نیست؛ آن حکومت هم ولایت نیست.

در حکومت اسلامی، کسی که ولی امر است - یعنی کار اداره نظام سیاسی به او سپرده شده است - از لحاظ قانون با دیگران یکسان است. او حق دارد بسیاری از کارهای بزرگ را برای مردم و کشور و اسلام و مسلمین انجام دهد؛ اما خودش محکوم قانون است.»

بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۷۶/۲/۶

نقش آفرینی مردم از طریق بخش خصوصی و تخصصی

نقش آفرینی مردم از طریق بخش خصوصی و تخصصی

بخش خصوصی

«دو چیز را با هم نباید مخلوط کرد. یکی، تولید ثروت است. کسی فعالیت کند به شکل صحیحی و ثروت تولید کند. یکی، نحوه تولید و نحوه استفاده است. بخش اول قضیه، چیز مطلوبی است؛ چون هر ثروتی که در جامعه تولید می شود، به معنای ثروتمند شدن مجموع جامعه است. بخش دوم که بخش حساس است، این است که چگونگی تولید مورد توجه قرار بگیرد؛ از راه های غیرقانونی، با استفاده از تقلبات و تخلفات نباشد؛ مصرف او، مصرف نامطلوبی از نظر شرع نباشد؛ بتواند مثل خونی در رگ های جامعه جریان پیدا کند؛ صرف در فساد نباشد. این آیه شریفه را ملاحظه کنید - سوره قصص، آیات مربوط به قارون - قارون یک نمونه کامل و یک ثروتمند نامطلوب از نظر اسلام و قرآن و شرع و همه است. از قول قوم قارون، (یا بزرگان و متدینین بنی اسرائیل، یا حضرت موسی) قرآن نقل میکند؛ «قال له قومه» - این حرف ها از آدم های عامی و معمولی نیست؛ بنابراین حرف های معتبری است؛

علاوه بر اینکه خود قرآن این حرف ها را تقریر می کند؛ یعنی بیان و اثبات می کند - که به او می گویند: «و ابغ فیما اتاک الله دار الآخرة»؛ آنچه که خدا به تو داد، این را وسیله به دست آوردن آخرت قرار بده. در روایات ما هم هست: «نعم العون الدنیا علی الآخرة»؛ از این ثروت برای آباد کردن آخرت استفاده کن. توصیه دوم: «ولاتنس نصیبک من الدنیا»؛ سهم خودت را هم فراموش نکن. خود تو هم سهمی داری، نصیبی داری؛ آن را هم مانمی گوئیم که استفاده نکن؛ خودت بهره مند نشو از این ثروت؛ نه، بهره مند هم بشو؛ مانعی ندارد.»

۱۳۸۵/۱۱/۳۰ بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون

نقش آفرینی مردم از طریق بخش تعاونی و عمومی

نقش آفرینی مردم از طریق بخش تعاونی و عمومی

بخش عمومی

«در قرآن کریم و در روایات ما دربارهٔ مسئولیت مردم نسبت به سرنوشت جامعه مطالب روشن و فراوانی هست:

كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

یعنی همهٔ آحاد جامعه مسئولند نسبت به وضع جامعه.

مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛

امور مسلمین یعنی همین امور جامعهٔ اسلامی که همهٔ امور را شامل می‌شود.

یادراین خطبهٔ معروف صفین، که مطالب زیادی در باب حکومت در این خطبه وجود دارد، امیرالمؤمنین (علیه السلام) یک عبارتی دارند که به نظر من خیلی مهم است:

وَلَكِنْ مِنْ وَاجِبِ حُقُوقِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَلَى عِبَادِهِ النَّصِيحَةُ بِمَبْلَغِ جُهْدِهِمْ وَالتَّعَاوُنُ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ بَيْنَهُمْ؛

جزو مهم‌ترین و لازم‌ترین حقوق پروردگاران این است که:

التَّعَاوُنُ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ بَيْنَهُمْ؛ باید همکاری کنند تا حق در جامعه اقامه بشود، بر پا بشود؛

یعنی این مسئولیت مردم است دیگر؛ مردم مسئولند، بایستی کمک کنند که در کشور، حکومت حق بر پا بشود، حکومت خدا بر پا شود.»

۱۴/۳/۱۴۰۰ | سخنرانی تلویزیونی به مناسبت سی و دومین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله)

دولت - عمومی

دولت اسلامی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
تعاونی و عمومی

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبر انقلاب اسلامی از دولت در قبال بخش عمومی و تعاونی

«دولت و بنیاد مستضعفان هم باید کمک کنند؛ دستگاه‌های دیگر هم باید همکاری کنند. من شنیدم که وزیر تعاون می‌گفت که می‌خواهند این تعاونی‌های گسترش را که اول انقلاب به ابتکار آقای هاشمی در وزارت کشور به وجود آمد توسعه بدهند. این تعاونی‌ها تاکنون خیلی کم پیشرفت و بی‌حرارت بوده است؛ اما در عین حال چیز خیلی خوبی است؛ می‌توانند این‌ها را به نهاد شما وصل کنند. من به وزیر تعاون گفتم که شما سعی کنید در ظرف دو، سه سال، اقلاً صد هزار از این تعاونی‌ها را به وجود بیاورید؛ اما در این دوازده، سیزده سال، حدود شش هزار تعاونی به این شکل به وجود آمده است. اگر بتوانند این صد هزار تعاونی را از همین کسانی که تحت پوشش شما هستند، به وجود بیاورند و باز شما سراغ دیگران بروید، ببینید چه خواهد شد. شما باید به این منابع جوشش و کار و تولید وصل بشوید، تا این شاء الله مشکلات حل بشود.»

بیانات در دیدار با اعضای شورای مرکزی و مسئولان کمیته‌ی امداد امام خمینی (ره)، به مناسبت سالگرد تأسیس این نهاد

عمومی - دولت

دولت اسلامی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
تعاونی و عمومی

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبر انقلاب اسلامی از بخش عمومی و تعاونی در قبال دولت

«فراموش نکنید که ما گفته‌ایم ملت و دولت باید همدل و هم‌زبان باشند؛ این را

یادتان نرود. همه باید کار کنند و به دولت باید کمک کنند. اگر راهنمایی ای هم دارند، راهنمایی را به دولت بکنند. باید به دولت کمک کنند.»

۱۳۹۵/۷/۱ | بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی

دولت - خصوصی

دولت اسلامی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
خصوصی و تخصصی

نمونه‌هایی از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبر انقلاب اسلامی از دولت در قبال بخش خصوصی و تخصصی

«هر جا ما مردم را وارد میدان کردیم، هر جا ما اسلام را معیار و میزان اصلی کار خودمان قرار دادیم پیش رفتیم؛ هر جا که یکی از این دو تالنگ شد پیش نرفتیم. مثلاً فرض کنید مردم را ما در مسائل اقتصاد وارد میدان کنیم؛ اینکه بنده چند سال است تکرار می‌کنم که کارگاه‌های متوسط و کوچک صنعتی را توسعه بدهیم و کمک کنیم و رشد بدهیم، این معنایش این است که این کارگاه‌های کوچک و متوسط میلیون‌ها انسان را تغذیه می‌کنند، مربوط به میلیون‌ها انسان است - این‌ها حضور مردم است دیگر - اگر چنانچه ما این را تقویت کرده بودیم، امروز وضع اقتصاد بهتر از این بود.»

۱۴۰۰/۳/۱۴ | سخنرانی تلویزیونی به مناسبت سی‌ودومین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله)

«یک نکته‌ی دیگر در زمینه‌ی اقتصاد این است که اقتصاد دولتی جواب نمیدهد؛ مردم را باید وارد کرد؛ سیاست‌های اصل ۴۴ را باید جدی گرفت. به دولت قبل هم من همین حرف را می‌گفتم، به دولت جناب آقای روحانی هم همین را مکرر گفته‌ام، باز هم می‌گویم؛ سیاست‌های اصل ۴۴ را باید جدی بگیرید؛ باید بخش خصوصی را وارد میدان بکنید؛ باید کمک کنید به بخش خصوصی؛ این «صندوق توسعه‌ی ملی» برای همین است.»

۱۳۹۷/۳/۲ | بیانات در دیدار مسئولان نظام در روز هفتم ماه مبارک رمضان در حسینیه‌ی امام خمینی (رحمه‌الله)

خصوصی - دولت

دولت اسلامی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
خصوصی و تخصصی

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبر انقلاب اسلامی از بخش خصوصی و تخصصی در قبال دولت

«مادر اعلام و ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴ يك هدف بزرگی را در نظر داشتیم و داریم که باید ان شاء الله دنبال شود. طبق منطق خود آن اصل، ما بایستی در زمینه‌ی مالکیت دولت و فعالیت اقتصادی دولت تجدید نظر می‌کردیم، و این تجدید نظر انجام گرفت. با چه هدفی؟ با هدف ایجاد يك اقتصاد رقابتی با حضور بخش خصوصی و سرمایه‌ی بخش خصوصی در عرصه‌ی اقتصاد کشور. محاسبه کردند که مبلغ مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری در این پنج سال، سالی حدود ۱۶۰ میلیارد دلار است. این از عهده‌ی دولت بر نمی‌آید؛ حتماً بایستی بخش خصوصی وارد شود و همکاری کند؛ این باید تحقق پیدا کند.»

بیانات در دیدار فعالان بخش‌های اقتصادی کشور | ۱۳۹۰/۵/۲۶

«در مسائل اقتصادی از بی حساب و کتابی خیلی باید ترسید. البته بی حساب و کتابی در همه جا بد است، اما در مسائل اقتصادی آثارش خیلی زود بروز می‌کند و گاهی اثرات سنگینی را می‌گذارد. این نکته‌ای است که خیلی بایستی به آن توجه کرد. البته در مسائل اقتصادی اگرچه که محور فعالیت اقتصادی و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی دولت است، اما بقیه‌ی قوا هم خیلی نقش دارند؛ قوه‌ی قضائیه هم نقش دارد، قوه‌ی مقننه هم نقش دارد. آن‌ها باید به وظائفشان در این زمینه‌ها عمل کنند؛ کمک کنند. بخش خصوصی و دستگاه‌های مرتبط با بخش خصوصی مثل اتاق‌های بازرگانی و امثال این‌ها و بعضی از بنیادهایی که هستند، این‌ها همه بایستی در این جهت همراه باشند و با دولت همکاری کنند و کمک کنند.»

بیانات در دیدار اعضای هیئت دولت | ۱۳۸۸/۶/۱۸

خصوصی - مردم

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
خصوصی و تخصصی

آحاد مردم

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبران انقلاب اسلامی از بخش خصوصی و تخصصی در قبال مردم

«یک نکته‌ی اساسی‌ای که در باب کار وجود دارد و کارآفرینان باید به او توجه کنند، مسئله‌ی مرغوبیت تولید داخلی است؛ کیفیت تولید داخلی است؛ این خیلی مهم است. البته بخشی از این، ارتباط پیدا می‌کند به همان قضایای مالی و نمی‌دانم مقررات و غیرذلک، و پشتیبانی‌های دولت؛ اما بخشی هم ارتباط پیدا می‌کند به عزم و اراده‌ی مسئولین، کارآفرین و کننده‌ی کار. فرمود: «رَحِمَ اللهُ امْرَأَةً عَمِلَتْ عَمَلًا فَأَتْقَنَتْهُ»؛ رحمت خدا بر آن انسانی که کاری را انجام بدهد و آن را متقن انجام بدهد، درست انجام بدهد. (... مسئله‌ی مرغوبیت و کیفیت خیلی مهم است؛ و استحکام؛ این‌ها خیلی مهم است. اگر چنانچه جنس داخلی، تولید داخلی، این خصوصیات را داشته باشد، به طور طبیعی تمایل پیدا می‌شود.»

۱۳۹۰/۶/۱۶ | بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور

مردم - خصوصی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
خصوصی و تخصصی

آحاد مردم

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبران انقلاب اسلامی از مردم در قبال بخش خصوصی و تخصصی

«محصولات داخلی را مردم مصرف کنند؛ نروند دنبال این نشانه‌ها. حالاً شده است بگویند «پزند» است، پزند فلان؛ پزند چیست!

بروید سراغ مصرف تولیدات داخلی. آن چیزهایی که مشابه داخلی دارد، متعصبانه و با تعصب تمام، ملت ایران، خارجی آن را مصرف نکنند.

این را من فقط برای یک عده خاص نمی‌گویم؛ خوب بله، وقتی ما می‌گوییم، یک عده متدینین فوراً گوش می‌کنند حرف را، پیغام هم می‌دهند فلان چیز را که خارجی است بخیریم؟ فلان چیز را نخیریم؟ من فقط برای متدینین و افرادی که برای حرف ما حجیت شرعی قائلند، این را نمی‌گویم؛

من این حرف را برای هرکسی می‌گویم که به ایران علاقه‌مند است، به آینده کشور علاقه‌مند است، به فکر بچه‌های خودش است که بنا است فردا در این کشور زندگی کنند.

شما مصنوعات خارجی را که مصرف می‌کنید، در واقع کمک می‌کنید به اینکه حجم آن بنگاه خارجی، آن کارگر خارجی، آن سرمایه‌دار خارجی، مدام بیشتر بشود و تولید داخلی ضربه بخورد، شکست بخورد.

این را به همه مردم، بخصوص آن کسانی که مصارف زیادی دارند [می‌گویم]؛ دولتی‌ها هم همین‌جور؛ دولتی‌ها هم در مصارف دولتی، در اشیاء مصرفی‌ای که در ساختمان‌ها، در چیزهای گوناگون مصرف می‌کنند، حتماً ملاحظه کنند تولید داخلی را.»

بیانات در دیدار مردم آذربایجان | ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

فعالان بخش عمومی - مردم

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
تعاونی و عمومی

آحاد مردم

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبران انقلاب اسلامی از بخش عمومی و تعاونی در قبال مردم

«بعضی از مردم حقیقتاً به کمک احتیاج دارند. این نهضت احسان عمومی، نهضت مواسات که در بخشی از این یک سال و نیم، بخصوص در آن اوایل به بهترین وجهی انجام گرفت و حقیقتاً افراد خیر، افرادی که علاقه مند بودند کمک کردند، وارد میدان شدند - چه کمک با جسم خودشان، چه کمک با مال خودشان - و انواع و اقسام کمک‌ها را کردند به افرادی که مستحق کمک بودند، بایستی ادامه پیدا کند. باید این نهضت مجدداً اوج بگیرد؛ کسانی هستند که ناچار شغلشان تعطیل می‌شود - چه تعطیلی باشد، چه نباشد، بعضی از مشاغل واقعاً دچار مشکل تعطیلی است - خب این‌ها مشکل پیدا می‌کنند. به نظر من مرکز هم بایستی مساجد باشد؛ می‌توان مرکز کمک و همیاری با مردم و احسان و مواسات را در مساجد قرار داد. در هر مسجدی افراد نیازمند آبرومند را - افرادی هستند که واقعاً آبرومندند اما در عین حال نیازمندند - شناسایی کرد، به این‌ها کمک رساند و مردم می‌توانند کمک کنند و کمک هم می‌کنند. این تذکرات من است.»

۱۴۰۰/۵/۲۰ بیانات رهبران انقلاب در پیام تلویزیونی درباره وضعیت بیماری کرونا

«کشور ما در برهه‌ای از زمان، سپاه دانش را به خود دیده است. سپاه دانش اگرچه تشکیل دهندگانش بیگانگان بودند، اما افرادش همین جوانان خود ما بودند و در مواردی، خیلی خوب کار کردند. لکن یک عیب بزرگ در مجموع آن تشکیلات وجود داشت؛ و آن این‌که، جنبه‌ی قهر و غلبه داشت؛ جنبه‌ی رئیس بودن و حکم راندن داشت. لذا آن رژیم خبیث، سیاست‌های پلید خودش را به وسیله جوانان سپاه دانش اجرا و اعلام می‌کرد. اما شما حالت رفیق دارید؛ حالت مدارا دارید؛ حالت تبلیغ دارید و این‌ها امتیازات شماست.»

۱۳۷۷/۱۰/۷ بیانات در دیدار مسئولان «نهضت سوادآموزی»

مردم - فعالان بخش عمومی

نقش آفرینی مردم
از طریق بخش
تعاونی و عمومی

آحاد مردم

نمونه‌ای از دیدگاه‌ها و انتظارات رهبرانقلاب اسلامی از مردم در قبال بخش عمومی و تعاونی

«در مورد عموم مردم، توصیه‌ی من به مردم مکزراً گفته شده. عرض من این است به مردم عزیزمان که از کالای ساخت داخل حتماً استفاده کنند و آن کسانی که می‌توانند، در سرمایه‌گذاری‌های مولّد حتماً شرکت کنند، از جمله در همین تعاونی‌ها یا یک جاهایی در بورس.»

۱۳۹۸/۸/۲۸ | بیانات در دیدار جمعی از تولیدکنندگان، کارآفرینان و فعالان اقتصادی

نمونه‌هایی از نقش‌های جریان‌های حلقه‌های میانی

هدایت

تمرکز

پیگیری

فعالیت پی‌درپی و لحظه به لحظه

ایجاد برنامه کار

پیدا کردن راهکار

ارائه راهکار

برنامه‌ریزی

دیدار دانشجویان با رهبر انقلاب در تاریخ ۹۸/۳/۱

نقش جریان‌های حلقه‌های میانی

«این [مورد] آخری که مسئله‌ی راهکارهای عملی باشد، احتیاج دارد به هدایت، تمرکز، پیگیری، فعالیت پی‌درپی و لحظه‌به‌لحظه برای اینکه بتواند این کاروان عظیم جامعه را و مهم‌تر از همه جوان‌های جامعه را به پیش ببرد. این کار چه کسی است؟ این تمرکز، این ایجاد برنامه‌ی کار، پیدا کردن راهکار، ارائه‌ی راهکار، برنامه‌ریزی، به عهده‌ چه کسی است؟ این به عهده‌ی جریانهای حلقه‌های میانی است. این، نه به عهده‌ رهبری است، نه به عهده‌ دولت است، نه به عهده‌ دستگاه‌های دیگر است؛ [بلکه] به عهده‌ مجموعه‌هایی از خود ملت است که خوشبختانه امروز ما این را کم هم نداریم. ما نخبه‌های فکری در زمینه‌های گوناگون مورد نیاز در میان جوانان، در میان مسئولین خودمان داریم. این‌ها می‌توانند بنشینند برنامه‌ریزی کنند و هدایت کنند. تشکلهای دانشجویی از این قبیل‌اند، مجموعه‌های باتجربه و فعال در زمینه‌های فرهنگی و فکری و مانند این‌ها از این قبیل‌اند و هر که هم در این زمینه‌ها فعال‌تر باشد، مؤثرتر است؛ یعنی زمام کار دست کسانی است که فعالیت کنند؛ تنبلی و بی‌حالی و کسالت و مانند این‌ها به درد نمی‌خورد.»

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دانشجویان | ۱۳۹۸/۳/۱

نمونه‌هایی از نقش‌های افراد و مجموعه‌های انقلابی برای سازماندهی و انسجام ظرفیت‌های مردمی

بیانات رهبر انقلاب در تاریخ‌های مختلف

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

«رفع مشکلات احتیاج به همراهی مردم دارد؛ همدلی مردم. هر کاری که مردم وارد شدند قطعاً گشایش در آن به وجود می‌آید، تا حالا هم این جور بوده؛ در همهٔ اموری که مردم توانستند وارد بشوند، در آن کار گشایش به وجود آمده.

من می‌خواهم عرض بکنم در مسئلهٔ سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری برای تولید، خود مردم میتوانند نقش ایفا کنند؛ چه آنهایی که سرمایه دارند و این سرمایه را در راه مثلاً بعضی از داد و ستدها و سوداگری‌های بی‌مورد مصرف می‌کنند می‌توانند این‌ها را در راه تولید مصرف کنند، چه کسانی که می‌خواهند کمک کنند به دیگران؛ مثل این کمک مؤمنانه‌ای که برای قضیهٔ کرونا انجام گرفت که همهٔ مردم وارد شدند، در قضیهٔ تولید [هم] می‌توانند کسانی که توانایی دارند، برای یک نفر، دو نفر، ده نفر اشتغال ایجاد کنند و کمک کنند به اشتغال آنها.

البته این [کار]، سازمان‌دهی مردمی لازم دارد؛ خیلی‌ها هستند می‌خواهند کمک کنند، نمی‌دانند چه جور باید کمک کنند. خیریه‌های مردمی، نهادهای انقلابی، امنای مساجدی که در این زمینه فعالند مثل بعضی جاهای دیگر، بایستی اینها را برنامه‌ریزی کنند تا هر کسی بداند که با یک سرمایه کم چطور می‌شود به تولید کشور کمک کرد؛ یعنی همه خیال نکنند که بایستی میلیاردری سرمایه داشته باشند تا بتوانند در تولید وارد بشوند؛ نه، با سرمایه‌های کم هم گاهی می‌توان به تولید کشور کمک کرد. گاهی یک خانوادهٔ روستایی را مثلاً فرض کنید با چند رأس دام می‌شود زنده کرد، احیا کرد، خودکفا کرد؛ یک خانوادهٔ شهری را مثلاً فرض کنید با یک دستگاه بافندگی یا خیاطی یا امثال این‌ها می‌توان اصلاً خودکفا کرد؛ از این کارها فراوان می‌توان کرد که هم کمک به مردم و مبارزه با فقر است و هم کمک به تولید است.»

۱۴۰۰/۱/۱ سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران

مسیرها

مسیرهای به میدان آمدن مردم مبتنی بر فرمایش‌های امامین انقلاب اسلامی

۱
چارچوب
نقش‌آفرینی
مردم

۲
نمونه‌مصادیقی
از اقدامات، راهکارها
وراهبردها

به سوی
حکمرانی
مردمی

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

۱ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خمینی (ره)

فرمان تشکیل کمیته انقلاب اسلامی

۵۷/۱۱/۲۳

#سیاسی #مردمی - عمومی #ملی

تقاضا از مردم برای رأی دادن به جمهوری اسلامی

۵۷/۱۱/۲۴

#سیاسی #مردمی - عمومی #ملی

صدور پیام به روحانیون برای شرکت در افتتاح مجدد مراکز نظامی و اداری

۵۷/۱۱/۲۷

#سیاسی #عمومی - دولتی #ملی

صدور حکم تشکیل کمیته امداد

۵۷/۲/۱۹

#فرهنگی - اجتماعی #دولتی #ملی

صدور پیام به مناسبت افتتاح حساب شماره ۱۰۰ ودعوت از مردم به منظور خانه سازی برای مستضعفان

۵۸/۱/۲۱

#فرهنگی - اجتماعی #اقتصادی #ملی

فرمان تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۵۸/۲/۲

#سیاسی #عمومی - دولتی #ملی

ضرورت شکل گیری شوراهای منطقه ای و ولایتی

۵۸/۲/۷

#سیاسی #عمومی #محلی - روستایی

صدور حکم به شورای انقلاب جهت تهیه آیین نامه اجرایی شوراهای شوروروستا

۵۸/۲/۹

#سیاسی #دولتی - عمومی #محلی - روستایی

پیام رادیویی به ملت ایران: تشکیل جهاد سازندگی

۵۸/۱۲/۲۲

#سیاسی #مردمی - عمومی #ملی

۲ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خمینی (ره)

صدور پیام به ملت ایران و دعوت به راهپیمایی حمایت از نظام اسلامی

۵۸/۴/۲۵

#سیاسی #مردمی-عمومی #ملی

صدور پیام به ملت ایران: شرکت در انتخابات خبرگان و مقابله با توطئه‌ها

۵۸/۵/۱۲

##فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

تاسیس سازمان مردمی صندوق ملی ترمیم خسارات دوران انقلاب

۵۸/۵/۱۵

#اقتصادی #تعاونی #بین-المللی

انتخاب آخرین جمعه ماه رمضان به عنوان «روز قدس» و صدور پیام به مسلمانان جهان

۵۸/۵/۱۶

#سیاسی #عمومی #بین-المللی

صدور پیام به ملت ایران: خیزش همگانی و صرف وجوه شرعیّه برای کمک به زلزله‌زدهگان خراسان

۵۸/۸/۲۳

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

فرمان تشکیل بسیج مستضعفین

۵۸/۹/۵

#سیاسی #مردمی-عمومی #ملی

پیام به ملت ایران: رای به قانون اساسی جمهوری اسلامی

۵۸/۹/۷

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

صدور پیام به ملت ایران: تشکیل نهضت سوادآموزی و بسیج عمومی برای مبارزه بابتی سواد

۵۸/۱۰/۷

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

دعوت ملت ایران برای حضور در اولین انتخابات ریاست جمهوری

۵۸/۱۰/۱۴

#سیاسی #مردمی-عمومی #ملی

۳ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خمینی (ره)

فرمان تشکیل بنیاد مستضعفان

۵۸/۱۲/۲

#سیاسی #اجتماعی #دولتی-عمومی #ملی

پیام به ملت ایران: توصیه به جوانان در استفاده از آثار شهید مطهری

۵۸/۱۲/۲۷

#فرهنگی-آموزشی #فرهنگی-دینی #مردمی-تخصصی #ملی

تشکر از اهدای وجه نقد توسط نوجوانی برای رفع نیاز جبهه‌ها

۱۳۶۱

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #روستایی-محلی

صدور پیام به مناسبت تاسیس بنیاد ۱۵ خرداد (رسیدگی به خانواده شهدا و

مستضعفان)

۶۱/۳/۵

#اقتصادی #عمومی-مردمی #ملی

تشکر از آمادگی مردم برای بازسازی مناطق جنگ‌زده

۶۱/۳/۱۲

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

۱ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خامنه‌ای (مدظله)

تقویت نقش آفرینی افشار تولید کننده مانند عشایر

۶۸/۴/۹

#فرهنگی-اجتماعی #اقتصادی #عمومی-دولتی #روستایی-محلی

تداوم حرکت جهاد دانشگاهی

۱+ ۶۹/۶/۱۱

#فرهنگی-آموزشی #تخصصی #ملی

نقش آفرینی تعاونی‌ها؛ وظیفه وزارت تعاون

+ ۷۷/۲/۲۱

#اقتصادی #دولتی #تعاونی #ملی

نقش آفرینی اصناف و بازاریان

+ ۸۰/۴/۱۰

#اقتصادی #دولتی-خصوصی #ملی #محلی

تداوم نهضت عدالتخواهی

۸۴/۱/۱

#سیاسی #عمومی #ملی

تشکیل بانک توسعه تعاون با سرمایه دولت با هدف ارتقاء سهم بخش تعاونی

۸۴/۳/۱

#اقتصادی #دولتی #تعاونی #ملی

سهم عدالت و صندوق مهر امام رضا^(ع)

۸۵/۶/۶

#اقتصادی #عمومی #ملی

تداوم نهضت درمانگاه‌سازی و بیمارستان‌سازی

۸۵/۱۱/۳۰

#فرهنگی-اجتماعی-سلامت #عمومی #ملی

استمرار نهضت مدرسه‌سازی - خیرین مدرسه‌ساز

۸۵/۱۱/۳۰

#فرهنگی-آموزشی #عمومی #ملی

۱- علامت (+) در کنار تاریخ‌ها به معنی آن است که این موضوع بیش از ۱۰ بار در فرمایش‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی استفاده شده است.

۲ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خامنه‌ای (مدظله)

شکل‌گیری حرکت عظیم بسیج سازندگی و صدور پیام به قاطبه جوانان

۸۹/۶/۳۱

#فرهنگی - اجتماعی #مردمی - عمومی #ملی

شکل‌گیری نهضت و جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم

۸۷/۹/۲۴

#فرهنگی - آموزشی #تخصصی #ملی

نقش‌آفرینی اتاق بازرگانی و فعالان اقتصادی

+ ۹۰/۴/۲۱

#اقتصادی #خصوصی #ملی

تشکیل جبهه مردمی مقابل جبهه معارض

۹۲/۲/۲

#فرهنگی #عمومی - مردمی #ملی

نامه به جوانان اروپا و آمریکای شمالی در پی حوادث فرانسه

۹۳/۱۱/۱

#سیاسی #مردمی #بین‌المللی

توسعه مجموعه‌های خودجوش مردمی در کار فرهنگی

+ ۹۵/۱/۱

#فرهنگی #مردمی - عمومی #ملی #محلی

صدور بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی: جهاد بزرگ برای ساختن ایران

۱۳۹۷

#فرهنگی #اقتصادی #سیاسی #مردمی #ملی

حرکت عمومی و معنوی اعتکاف

بیانیه گام دوم +

#فرهنگی - دینی #مردمی #ملی

تسریع و انضباط بخشی در حرکت عمومی با محوریت جوانان متعهد

۹۸/۳/۱

#فرهنگی #اقتصادی #سیاسی #مردمی #ملی

راه‌اندازی نهضت کتابخوانی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی #عمومی #ملی

۳ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خامنه‌ای (مدظله)

تشکیل کارگروه‌های فرهنگی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی #تخصصی #ملی

تشکیل گروه‌های نهضتی در ارتباط با مسائل بین‌الملل و مسائل جهان

۹۸/۳/۱

#سیاسی #تخصصی #بین‌المللی

تشکیل میزگردها و کرسی‌های آزاداندیشی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی-آموزشی #تخصصی #ملی

ایجاد و تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان و کار اقتصادی

۹۸/۳/۱

#اقتصادی #خصوصی #ملی

انجام فعالیت‌های اطلاعات مردمی

۹۸/۳/۱

#سیاسی #مردمی-عمومی #ملی

تشکیل گروه‌های فعالیت سیاسی

۹۸/۳/۱

#سیاسی #تخصصی #ملی

تشکیل گروه‌های علمی و همکاری با مراکز علمی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی-دانشی #تخصصی #ملی

توسعه، تقویت و هدمندشدن نهضت خدمات‌رسانی، کار خدماتی و جهادی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی-اجتماعی #عمومی #ملی

انجام فعالیت‌های اجتماعی

۹۸/۳/۱

#فرهنگی-اجتماعی #عمومی #ملی

گسترش و رونق بخشی سنت افطاری‌های ساده و همگانی در بین مردم

+ ۹۸/۳/۱۵

#فرهنگی-دینی #عمومی-مردمی #ملی

۴ نمونه مصادیقی از راهبردها و راهکارهای مورد نظر امام خامنه‌ای (مدظله)

حضور مردم در تجمعات و راهپیمایی‌های حمایتی

۹۸/۹/۶

#سیاسی #مردمی #ملی

برگزاری رزمایش مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه

+ ۹۹/۱/۲۱

#فرهنگی-اجتماعی #مردمی-عمومی #ملی

تشکیل و تقویت جریان و زنجیره‌تواصی به حق و به صبر

۹۵/۲/۱؛ ۹۹/۱۲/۲۱

#سیاسی #عمومی-مردمی #ملی

ورود کارآفرینان به میدان؛ حمایت از فعالان اقتصادی

+ ۱۴۰۰/۲/۱۲

#اقتصادی #خصوصی #ملی

تشکیل کارگاه‌های متوسط و کوچک صنعتی و مشاغل خانگی

+ ۱۴۰۰/۳/۱۴

#اقتصادی #خصوصی-مردمی #محلی

اقامه و ترویج امر به معروف و نهی از منکر

+ ۱۴۰۰/۳/۱۴

#فرهنگی-دینی #عمومی #ملی

مسیرها

مسیرهای به میدان آمدن مردم مبتنی بر فرمایش‌های امامین انقلاب اسلامی

۱
چارچوب
نقش‌آفرینی
مردم

۲
نمونه‌مصادیقی
از اقدامات، راهکارها
و راهبردها

۳
نمونه تجارب
شکست

نمونه تجارب شکست

۱. مالکیت دولت، بیماری مهلک

امام خمینی: «دولت چنانچه کراً تذکر داده‌ام بی‌شکرت ملت و توسعه بخش‌های خصوصی جوشیده از طبقات محروم مردم و همکاری با طبقات مختلف مردم با شکست مواجه خواهد شد.»

کشاندن امور به سوی مالکیت دولت و کنار گذاشتن ملت، بیماری مهلکی است که باید از آن احتراز شود و در این موضوع گزارش‌های مختلفی می‌رسد و هیأت دولت موظف است این امر را به طور همگانی گزارش دهد و کیفیت عمل را در اختیار عموم گذارد و این امر را جدی تلقی کند. و تذکر این نکته مهم است که دخالت دادن کسانی که در امور تجارت واردند، از بازاریان محرومیت کشیده و درد اسلام و انقلاب کشیده تا متخصصان وارد و مسلمان و متعهد از امور ضروری است. دولت و این دوستان باید دقیقاً توجه کنند که آزادی بخش خصوصی به صورتی باشد تا هرچه بهتر بشود به نفع مردم محروم و مستضعف کارکرد؛ نه چون گذشته تعدادی از خدا بی‌خبر در تمام امور تجاری و مالی مردم سلطه پیدا کنند.»

۱۳۶۳/۱۱/۲۲ پیام به مناسبت ۲۲ بهمن و سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی درباره جنگ،

دانشگاه‌ها، وظایف قوای سه‌گانه، رسانه‌های گروهی و تشکر از ملت

مالکیت دولت، بیماری مهلک

سرمایه و مدیریت از مردم کنترل و هدایت از دولت

امام خامنه‌ای: «در آن سال‌های دهه ۶۰ که آقایان همین طور به سمت روزه‌روز غلیظ‌تر کردن اقتصاد دولتی می‌رفتند، من مثال می‌زدم و می‌گفتم فرض کنید یک موتور است که می‌تواند این بار سنگین را برساند و شما هم در کنار موتور راه می‌روید، یا خودتان پشت فرمان می‌نشینید و هدایتش می‌کنید. شما این موتور را کنار گذاشتید و همه باری را که توی این وانت است، خودتان روی دوش گرفتید، هن و هن دارید جلو می‌روید؛ هم نمی‌رسید، هم خسته می‌شوید، هم همه بار حمل نمی‌شود، هم این موتور اینجا بیکار می‌ماند. این موتور، بخش خصوصی است. این را آن زمان به آنها می‌گفتیم، اثر هم نمی‌کرد. امام هم

هرچه می‌گفتند به مردم بدهید، اینها می‌گفتند مراد از مردم، بخش خصوصی نیست - مراد نظر امام را توجیه می‌کردند! - مردم یعنی توده مردم. به توده مردم چه جوری می‌شود کمک کرد؟ دولت اقتصاد را در دست بگیرد، به توده مردم کمک کند. فرمایش امام را اینجوری معنا می‌کردند! خوب، این توجیه، غلط بود. الان فضا، فضای دیگری است. همان کسانی که آن زمان آنجور حرف می‌زدند، حالا صد و هشتاد درجه برگشته‌اند؛ یعنی باز هم در حد تعادل قرار ندارند، خط وسط نیستند. آن افراط بود، این طرف هم همان‌ها دارند تفریط می‌کنند. بالاخره یک خط متعادلی وجود دارد. خط متعادل همین است: سرمایه مردم و مدیریت مردم اقتصاد را بر دوش بگیرد و کنترل و هدایت به عهده دولت باشد. اگر چنانچه ان شاء الله این کار بخوبی انجام بگیرد - که البته در کوتاه مدت هم انجام نمی‌گیرد؛ این جزو کارهای میان مدت و بلندمدت است و زحمت هم دارد - واقعاً یک فرجی برای اقتصاد کشور خواهد شد.»

۱۳۸۹/۶/۸ | بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت

۲. خصوصی سازی، اختصاصی سازی می‌شود

سؤال یکی از جوانان حاضر در جلسه:

[یکی از اصول قانون اساسی] اصل ۴۴ قانون اساسی است که این اصل، یک اصل مترقی بود که در کشور، انقلابی باید بشود و قرار بود انقلاب مستضعفین باشد؛ ولی بند «ج» تفسیریته حضرتعالی که سال ۸۰ عنوان شد، کلاً قضیه را به هم ریخت و یک سری بنیاد و یک سری نهاد و یک سری ستاد آمدند، تحت عنوان خصوصی سازی و اصل ۴۴ را کلاً زیر سؤال بردند. بنده احساس می‌کنم که - حالا احساس شخصی بنده است - اگر ما امروز شاهد گسترش پارادایم سرمایه سالاری در کشور هستیم و این قدر فاصله‌ها زیاد شده که در یک چنین جمعی همه می‌خواهند مطالبه‌گری شخصی داشته باشند، به خاطر همین رفتار آن نهادها و بنیادها است. آیا به نظر شما الان زمان بازنگری در آن تفسیریته فرا نرسیده یا نیاز به نظارت بیشتر ما نداریم؟ متشکرم.

پاسخ رهبر انقلاب اسلامی:

«زنده باشید؛ گناه آن تفسیریّه نیست؛ گناه عملکردها است که مهم‌ترین منتقد آن عملکردها هم خود بنده هستم و دنبال می‌کنم و جلوی خیلی‌هایش را گرفته‌ایم، بعضی‌ها را [هم] برگردانده‌ایم. آن تفسیر، یک نیاز قطعی کشور بود. آن روز، همه آن کسانی که در همین رشته شما - رشته اقتصاد - کار کرده بودند، به اتفاق تأیید کردند که این تفسیریّه نیاز کشور است؛ آن روز این کار انجام گرفت منتها خوب عمل نشد و دولتهای مختلف، خوب عمل نکردند. من تا الان هم دارم این را دنبال می‌کنم؛ یعنی در این سال‌های متعدّد - شاید حدود ده سال - مرتباً دارم دنبال می‌کنم این قضیه را. یک خرده بهتر شده، ان شاء الله بهتر هم خواهد شد.»

۱۳۹۸/۵/۱۶ | بیانات در دیدار مدال‌آوران المپیادهای علمی و اعضای تیم ملی و بیبال جوانان

«یک مطلب دیگر اینکه یکی از دوستان گفتند «جلوی خصوصی سازی گرفته بشود». البته خطاهای بزرگی در زمینه خصوصی سازی انجام گرفته که این برادرمان هم به این خطاها اشاره کردند و بنده هم مکرّر تذکراتی داده‌ام که بعضی جاها اصلاح شده، بعضی جاها جلوی یک کاری گرفته شده. اشکالاتی در کار خصوصی سازی هست منتها اصل خصوصی سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور ما است؛ این جزو همان مواردی است که ساختار را - که اول وجود نداشت - تکمیل می‌کند.»

۱۳۹۸/۳/۱ | بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان

۳. غیر انتفاعی، انتفاعی می‌شود

آئین‌نامه اجرایی مدارس غیر انتفاعی فصل اول ضوابط تاسیس مدارس غیر انتفاعی: ماده ۱۰ - مدارس غیر انتفاعی مدارس است که از طریق مشارکت مردم، مطابق اهداف و ضوابط و برنامه‌ها و دستورالعمل‌های عمومی وزارت آموزش و پرورش تحت نظارت آن وزارت خانه تاسیس و اداره می‌شود. تبصره - منظور از غیر انتفاعی بودن آنست که درآمد حاصله صرفاً صرف هزینه‌های جاری و توسعه آتی مدارس گردد.

۱۳۶۷/۳/۵ | مرکز پژوهش‌های مجلس؛ آیین‌نامه اجرایی مدارس غیر انتفاعی

«یک مطلب هم راجع به این مسائل مدارس موجود خودمان عرض بکنم. خب حالا [اینکه] مسئله آموزش و پرورش طبق قانون اساسی و آن چنان که انسان درست فکر می‌کند می‌فهمد، یک مسئله حاکمیتی است، معنایش این نیست که حتماً همه بازش باید بر دوش دولت باشد؛ لکن دولت باید در مسئله آموزش و پرورش نقش آفرینی کند. اینکه ما مدارس دولتی را مدام تبدیل کنیم به غیرانتفاعی، معلوم نیست خیلی این یک کار پخته‌دستی باشد؛ حالا اسمش مدارس غیرانتفاعی است اما بعضی از اینها مدارس انتفاعی است، نه غیرانتفاعی؛ با آن شهریه‌های کذایی که شنیده‌ام از بعضی‌ها می‌گیرند. سطح مدارس دولتی را بالا ببریم تا رغبت خانواده‌ها به این مدارس بیشتر بشود.»

۱۳۹۵/۲/۱۳ | بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان

مسیرها

مسیرهای به میدان آمدن مردم مبتنی بر فرمایش‌های امامین انقلاب اسلامی

۱ نقش آفرینی چارچوب مردم

۲ نمونه مصادیقی از اقدامات، راهکارها و راهبردها

۳ نمونه تجارب شکست

۴ نمونه چالش‌ها و موانع

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی حکمرانی مردمی

نمونه‌هایی از چالش‌ها و موانع

مبتنی بر بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

طرح

طرح امام
خامنه‌ای برای
نقش‌آفرینی
مردم در
چارچوب
اهداف گام دوم
انقلاب اسلامی

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

طرح امام خمینی‌ای برای نقش آفرینی مردم
در چارچوب اهداف گام دوم انقلاب اسلامی

پیشرفت همه‌جانبه

ایران قوی

اقتدار ملی

د. امنیت

سیاسی

اقتصادی

تولید

فناوری

اجتماعی

فرهنگی

حل مسائل کشور

تقویت اراده‌ی ملی

دولت تحول آفرین

قیام جوانان متعهد

حرکت عمومی جامعه

مشکل‌سازی

برنامه‌ریزی و هدایت
(تمرکز - راهکاررایی - فعالیت بی‌دریغ)

گفتمان‌سازی

جریان‌های حلقه‌های میانی

جبهه‌سازی

خودسازی

نخستین اول، ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

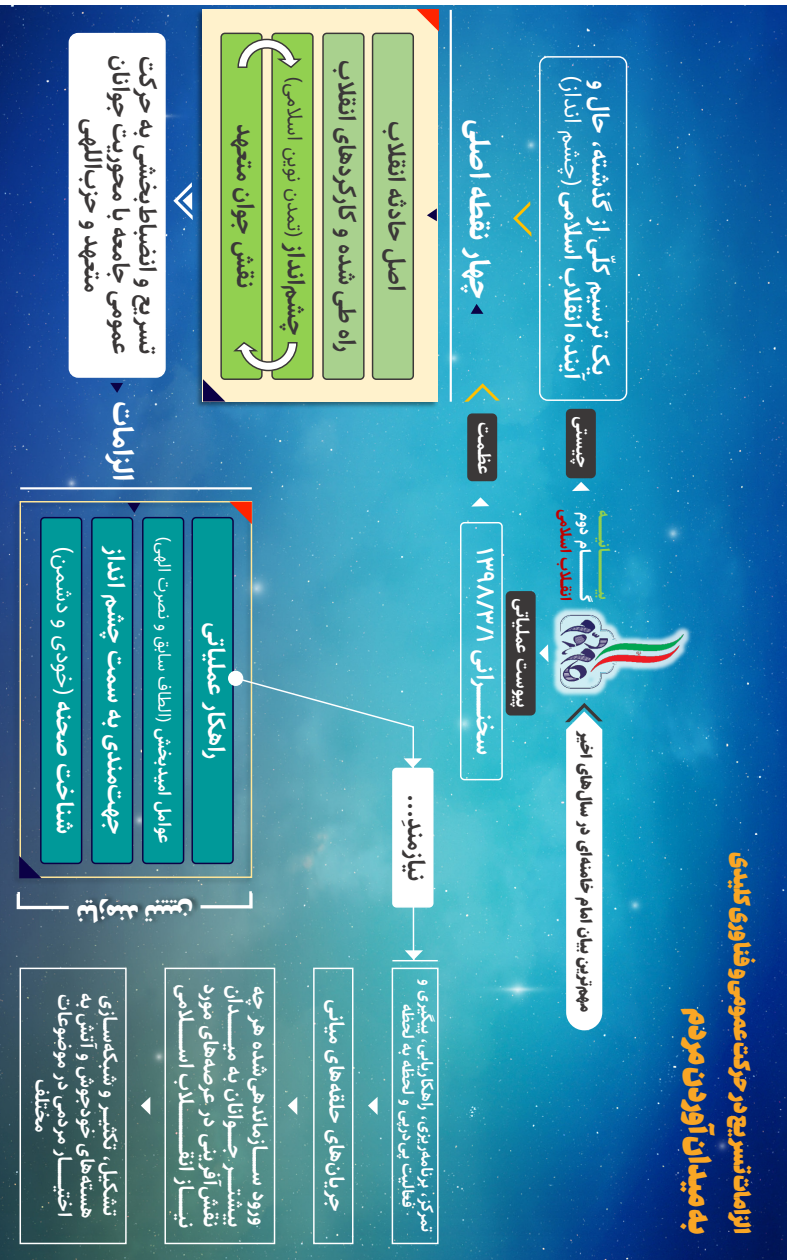
الزامات تسريع
در حرکت
عمومی و
فناوری کلیدی
به میدان آوردن
مردم

الزامات

بخش اول: ضرورت، اهمیت و چارچوب فکری

به سوی
حکمرانی
مردمی

الزامات تسریع در حرکت عمومی و فناوری کلیدی به میدان آوردن مردم

بخش دوم: تجربیات نهادسازی‌های انقلابی

بخش‌هایی از پیام مهم امام خمینی برای تشکیل جهاد سازندگی

«ما در مشکلات باید متوسل بشویم به ملت. ملتی که. بحمدالله. مهیا برای کمک و فداکاری بوده و هستند. با فداکاری ملت. بحمدالله. مراحلی را که بسیار اهمیت داشت پشت سر گذاشتیم، موانع مرتفع شد... دانشجویهای عزیز، متخصصین، مهندسین و بازاری، کشاورز، همه قشرهای ملت، داوطلب برای این است که ایرانی که به طور مخروبه به دست ما آمده است، بسازند. از این جهت، باید ما بگوییم یک جهاد سازندگی، موسوم کنیم این جهاد را به «جهاد سازندگی» که همه قشرهای ملت، زن و مرد، پیر و جوان، دانشگاهی و دانشجو، مهندسین و متخصصین، شهری و دهاتی، همه با هم باید تشریک مساعی کنند و این ایران را که خراب شده است، بسازند... همه موفق باشند که در این جهاد شرکت کنند و آن خرابه‌ها را بسازند.»

نمایی از جهش پیشرفت به واسطه الگوی جهاد سازندگی

● ۱۳۵۷

● ۱۳۵۷-۱۳۶۷

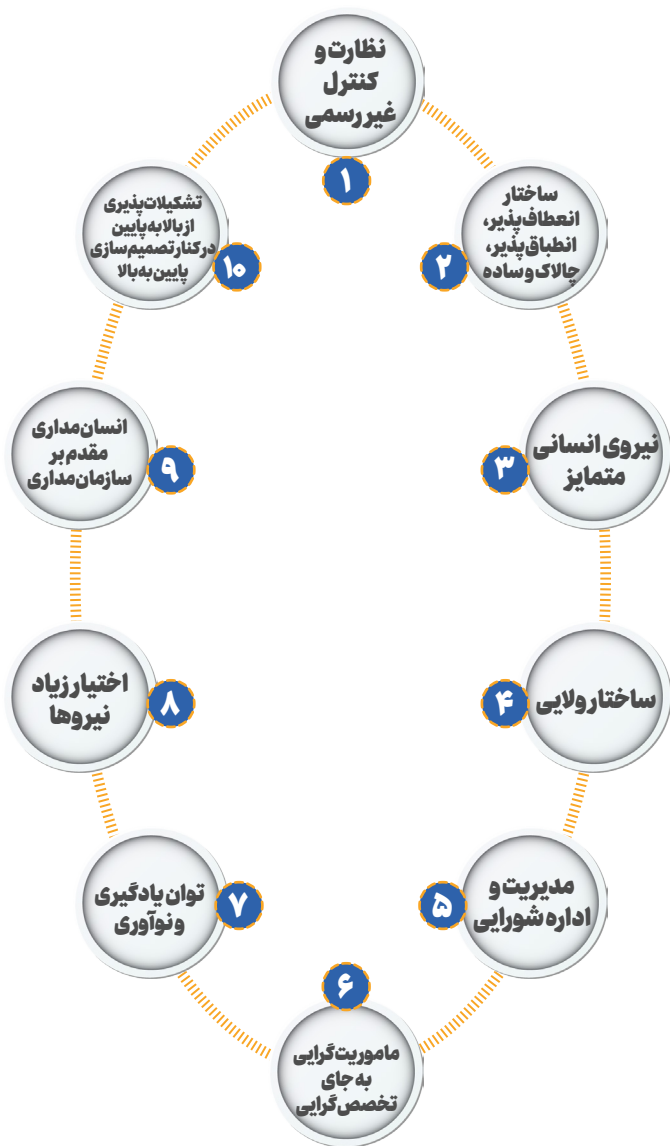

بخش‌هایی از پیام مهم امام خمینی برای شکل‌گیری نهضت سوادآموزی

«تمامی بی سوادان برای یادگیری و تمام خواهران و برادران باسواد برای یاد دادن به پا خیزند و وزارت آموزش و پرورش با تمام امکانات به پا خیزد. برادران و خواهران ایمانی! برای رفع این نقیصه دردآور بسیج شوید و ریشه این نقص را از بُن برکنید...»

«ائمه جماعات شهرستان‌ها و روستاها مردم را دعوت نمایند و در مساجد و تکایا، باسوادان، نوشتن و خواندن را به خواهران و برادران خود یاد بدهند و منتظر اقدامات دولت نباشند و در منازل شخصی، اعضای باسواد خانواده اعضای بی سواد را تعلیم کنند و بی سوادان از این امر سرپیچی نکنند.»

عوامل موفقیت رویکرد نهادی

عوامل استحاله وافول نهادها

عوامل بیرونی

- تقابل افراد و جریان‌های سیاسی
- تقابل ادارات و سازمان‌های دولتی
- تفکیک وظایف
- حذف کمیته فرهنگی
- تبدیل جهاد به وزارت خانه
- تغییر فرهنگ مدیریتی کشور پس از جنگ

تغییرات ساختاری درونی

- کاهش انعطاف پذیری
- رشد بروکراسی و مقررات زدگی
- نظارت رسمی به جای اعتماد
- وظیفه محور شدن
- کارمندی شدن ارتباط نیروی انسانی
- تمرکز در برنامه ریزی و تصمیم‌گیری‌ها

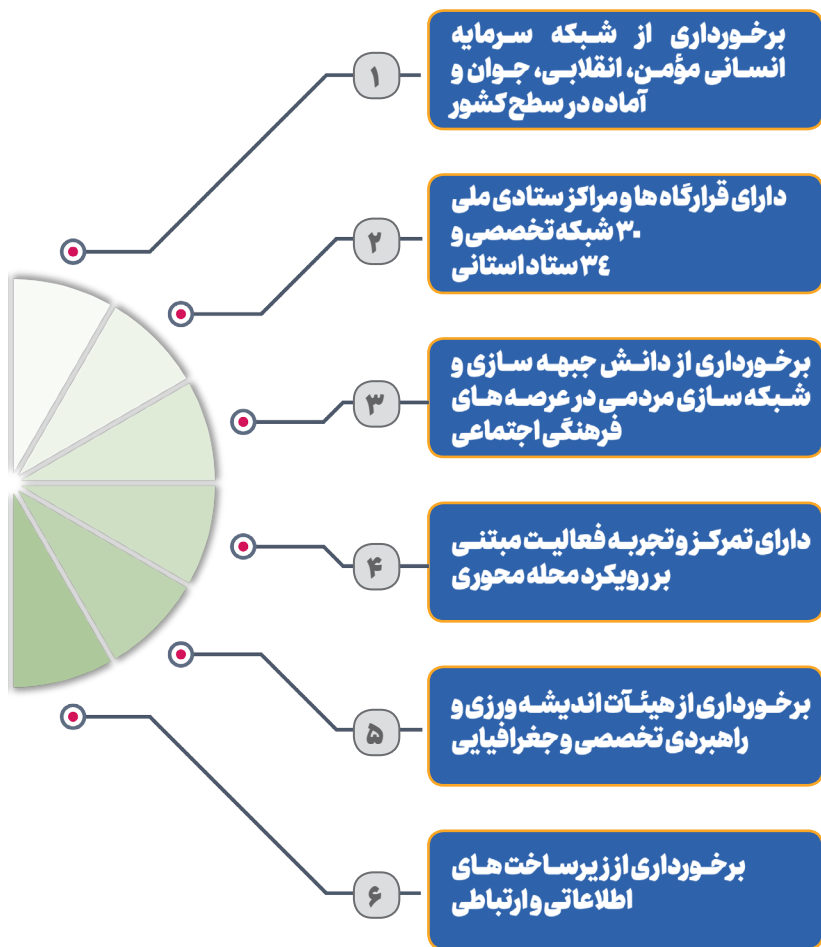
عوامل درونی فرهنگی

- سیاست زدگی
- کاهش روحیه شورایی
- افزایش تبعیض و کاهش روحیه برابری
- رشد مادی‌گرایی و اشرافی‌گری
- رشد مدرک‌گرایی و تخصص زدگی
- افزایش ریسک‌گریزی و محافظه‌کاری
- کاهش هویت مردمی و مشارکت مردم
- تضعیف محوریت ارزش‌های دینی

بخش سوم، تجربیات و مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

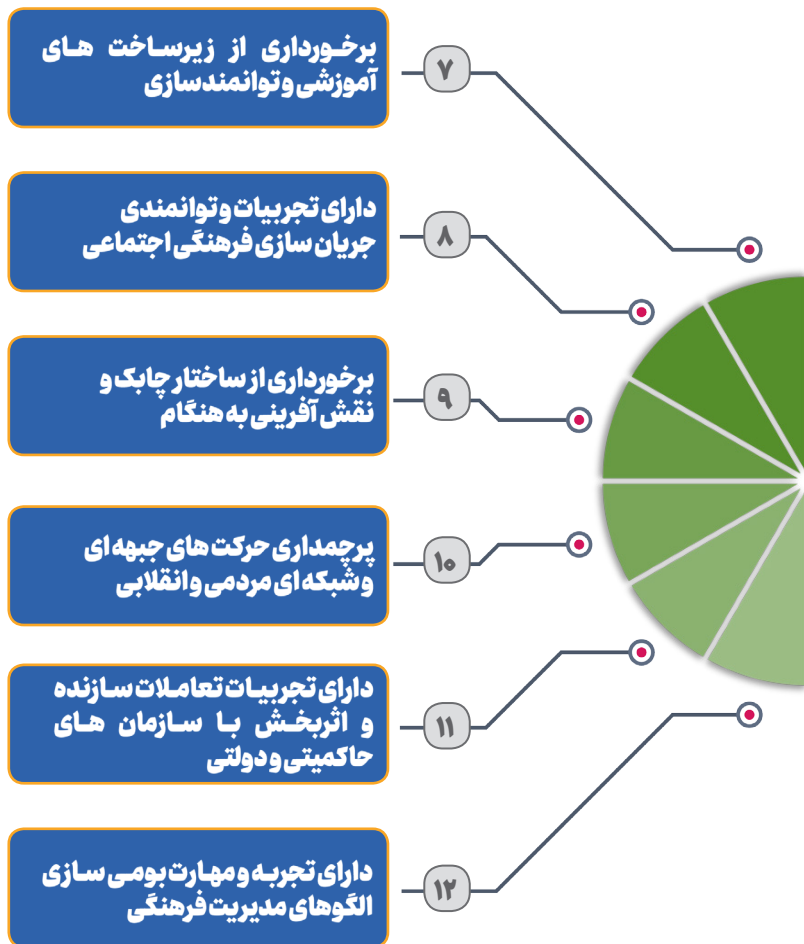
مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

بخش سوم: تجربیات و مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

به سوی
حکمرانی
مردمی

مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

روش سوم: تجربیات و مزیت‌های جبهه فرهنگی اجتماعی انقلاب اسلامی

به سوی
حکمرانی
مردمی

بخش چهارم: تعاریف واژه‌ها و اصطلاحات کلیدی

تعریف حکمرانی مردمی

به روش حکومت‌داری که بسترهای نقش‌یابی و نقش‌آفرینی مردم در عرصه‌های عمومی و تخصصی و مقیاس‌های محلی تا بین‌المللی را فراهم و تقویت نموده و زمینه تحقق اهداف انقلاب اسلامی را به واسطه هم‌افزایی مردم، دولت و نخبگان، با محوریت و هدایت امام مهیا می‌نماید.

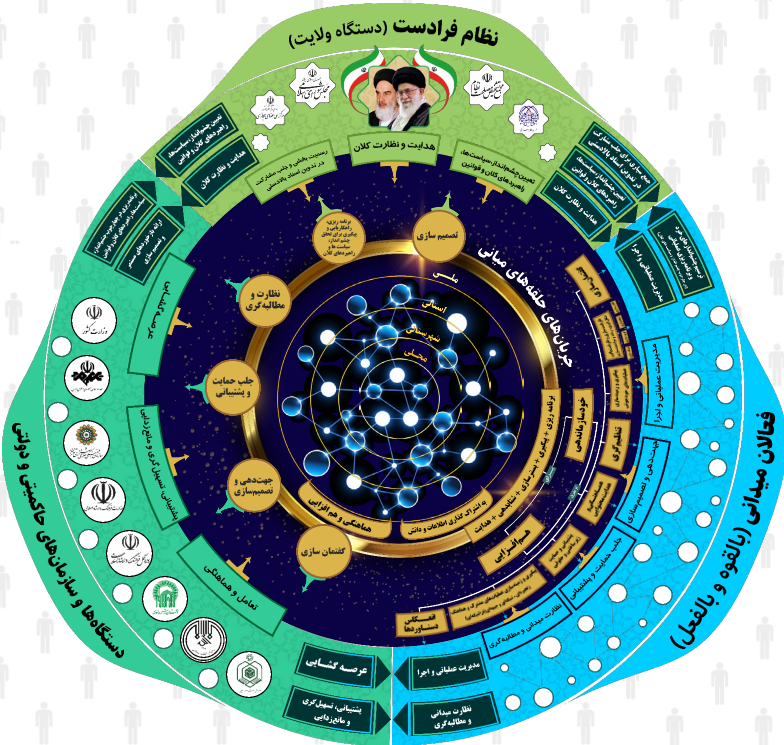
تعریف جریان‌های حلقه‌های میانی

افراد و **مجموعه‌های مردمی** (مانند نخبگان فکری، تشکل‌های دانشجویی، مجموعه‌های فعال و باتجربه فرهنگی)، که با درک ضرورت تحقق حرکت عمومی جامعه **با محوریت جوانان متعهد، با تمرکز، برنامه‌ریزی، هدایت، پیگیری، فعالیت پی‌درپی و لحظه به لحظه**، در یک عرصه مشخص (خاص) یا به صورت عمومی (عام)، راهکارهای **عملی به میدان آوردن مردم برای افاده** (مانند تشکیل گروه‌های مردمی جدید) جهت پیشرفت و حل مسائل فرهنگی اجتماعی را دنبال می‌کنند.

بخش پنجم: نسبت‌یابی نقش‌ها میان نقش‌آفرینان حکمرانی مردمی

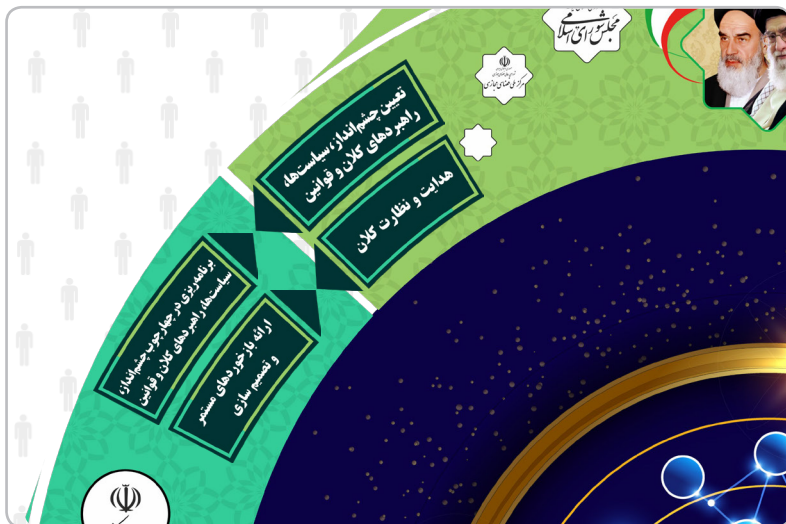
نسبت یابی نقش های میان نقش آفرینان حکمرانی مردمی

نقش پنجم: نسبت یابی نقش ها میان نقش آفرینان حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

نقش‌های متقابل نظام فرادست-دستگاه‌ها و سازمان‌های حاکمیتی و دولتی

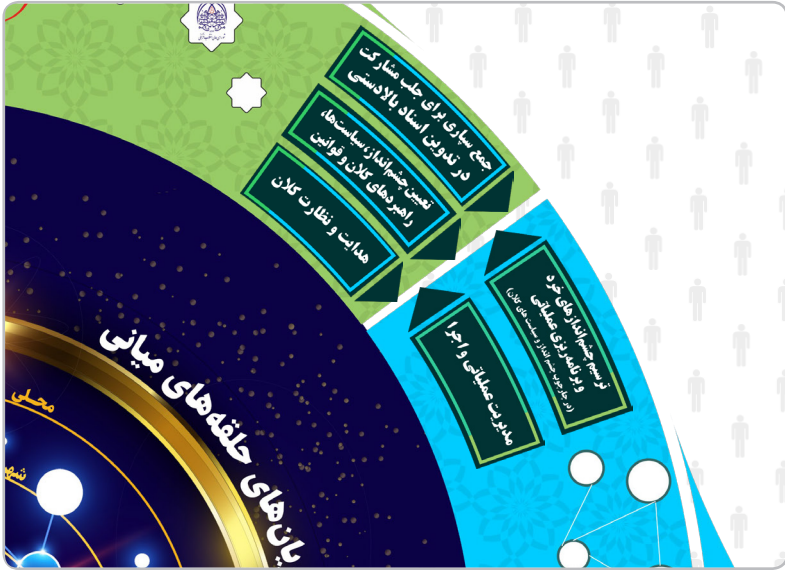
نقش‌های متقابل نظام فرادست-جریان‌های حلقه‌های میانی

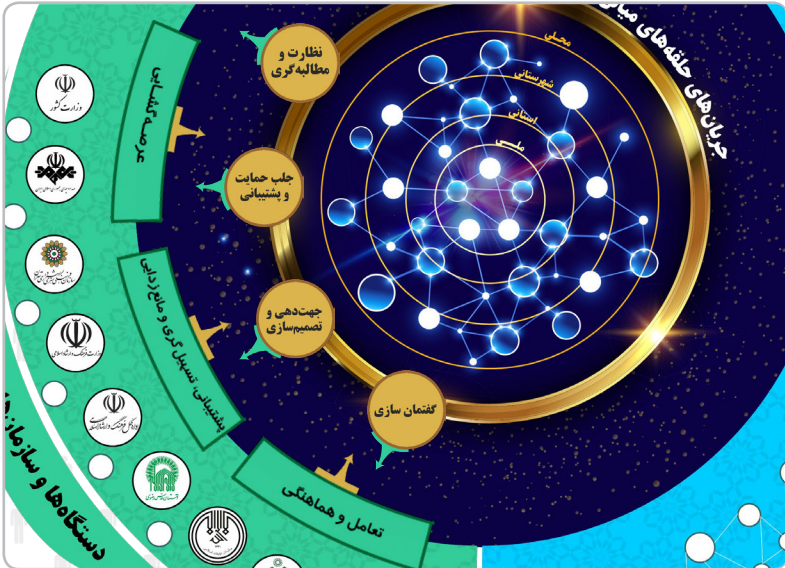
بخش پنجم: نسبت‌بازی نقش‌ها میان نقش‌آفرینان حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

نقش‌های متقابل نظام فرادست- فعالان میدانی

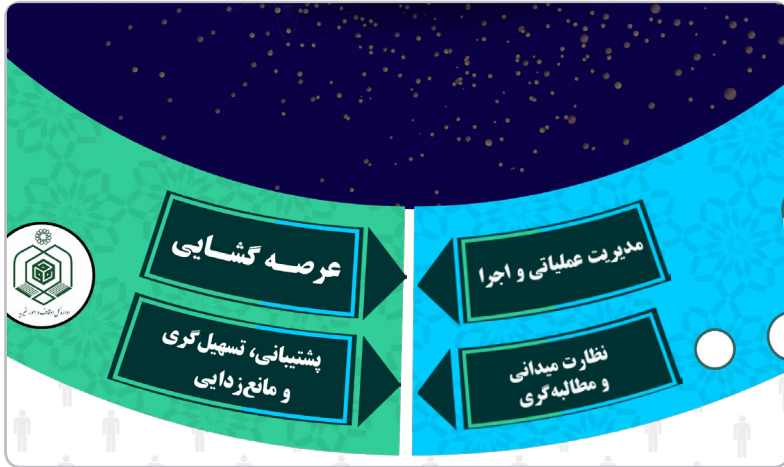
نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی- دستگاه‌ها و سازمان‌های حاکمیتی و دولتی

نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی- نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی- نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی- نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی

به سوی
حکمرانی
مردمی

نقش‌های متقابل فعالان میدانی-دستگاه‌ها و سازمان‌های حاکمیتی و دولتی

نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی نسبت به یکدیگر

نقش پنجم: نسبت‌بازی نقش‌ها میان نقش‌آفرینان حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی-فعالان میدانی

نقش‌های متقابل جریان‌های حلقه‌های میانی-فعالان میدانی

به سوی
حکمرانی
مردمی

بخش ششم: ارزش‌ها، راهبردها و الزامات تحقق حکمرانی مردمی

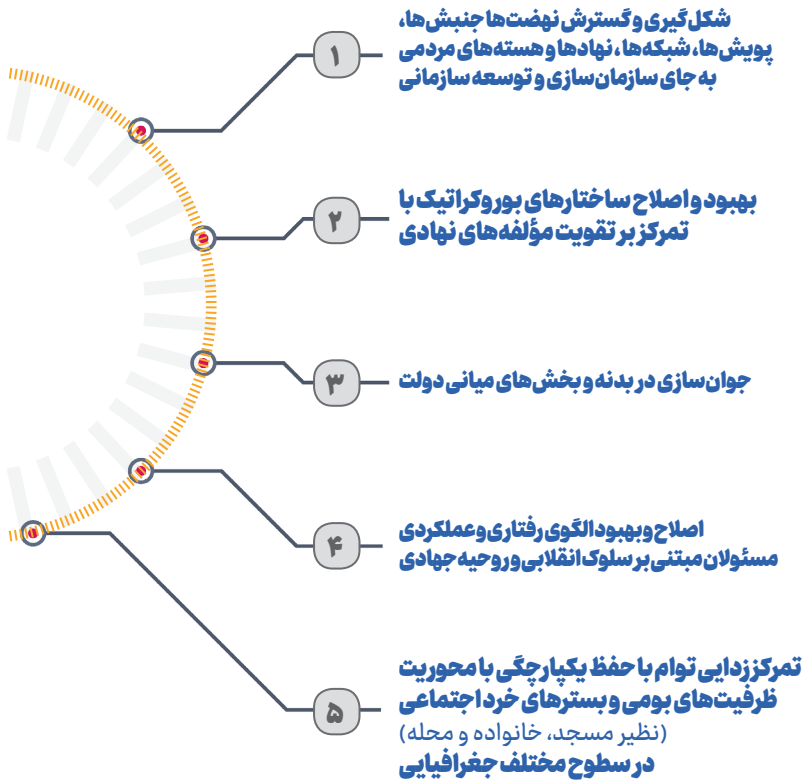
ارزش‌ها

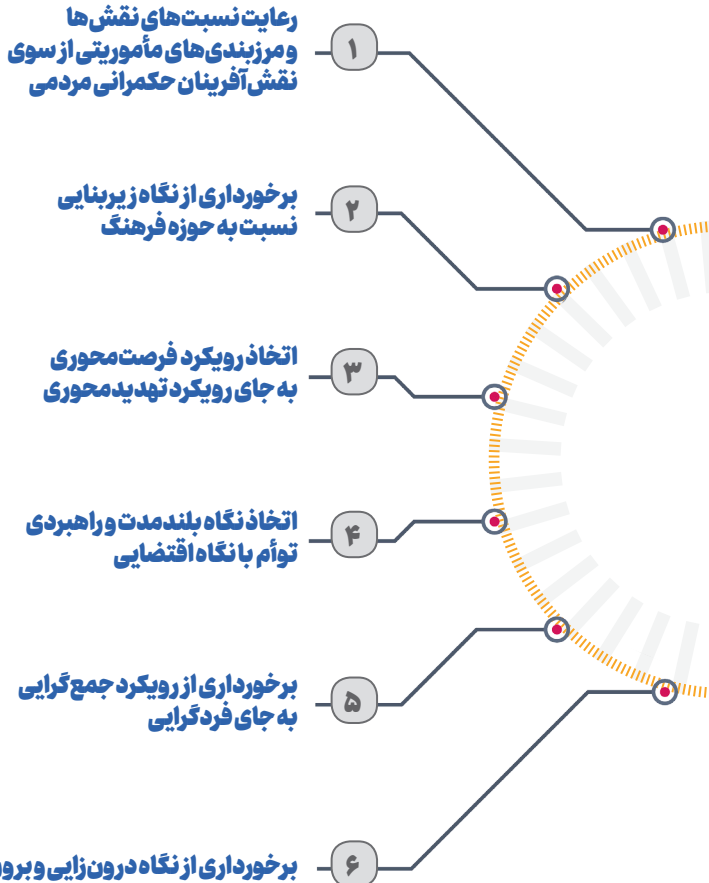
بخش هشتم ارزش‌ها، راهبردها و الزامات تحقق حکمرانی مردمی

به سوی
**حکمرانی
مردمی**

راهبردها

الزامات: الزامات عمومی

بخش هشتم: ارزش ها، راهبردها و الزامات تحقق حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

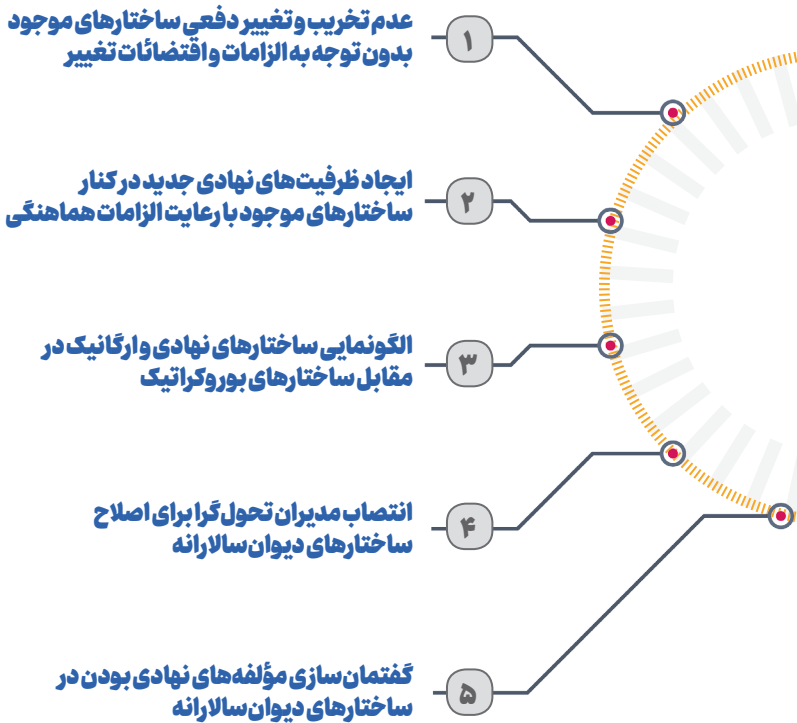
الزامات: الزامات اختصاصی

راهبرد اول: شکل‌گیری و گسترش نهضت‌ها، جنبش‌ها، پویش‌ها، شبکه‌ها، نهادها و هسته‌های مردمی به جای سازمان‌سازی و توسعه سازمانی

-
- ۱ **ترویج مستمر ضرورت و آثار نقش آفرینی‌های خودجوش و متنوع مردمی در سطح جامعه**
 - ۲ **حفظ و تقویت هویت مستقل و خودجوش عناصر و مجموعه‌های مردمی**
 - ۳ **توزیع هوشمند و هدفمند منابع به ویژه برای جلوگیری از سرکوب جوشش‌های خرد مردمی**
 - ۴ **عدم ایجاد انحصار به یک گروه و طبقه خاص در شکل‌گیری و گسترش حرکت‌های مردمی**
 - ۵ **عدم برخورداری از رویکردهای دستوری و بالا به پایین در به وجود آمدن کنش‌های مردمی**
 - ۶ **ایجاد، بهبود و گسترش بسترها، فناوری‌ها و زیرساخت‌های به میدان آمدن مردم**
 - ۷ **رعایت منطق پیاده‌سازی و گسترش تدریجی (همراه با تست و راستی‌آزمایی) الگوها و نظام‌ها به جای تکثیر و توسعه دفعی**
 - ۸ **طراحی ابتکارات دارای قابلیت گسترش انبوه**

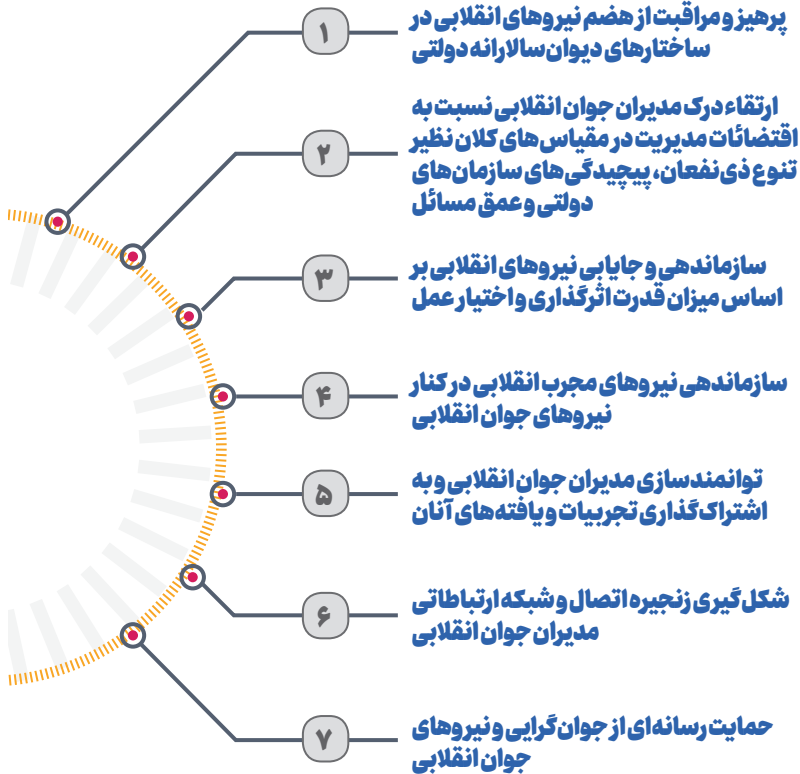
الزامات: الزامات اختصاصی

راهبرد دوم: بهبود و اصلاح ساختارهای بوروکراتیک با تمرکز بر تقویت مؤلفه‌های نهادی

الزامات: الزامات اختصاصی

راهبرد سوم: جوان سازی در بدنه و بخش های میانی دولت

الزامات: الزامات اختصاصی

راهبرد چهارم: اصلاح و بهبود الگوی رفتاری و عملکردی مسئولان مبتنی بر سلوک انقلابی و روحیه جهادی

۱. التزام عملی مسئولان ارشد دولتی به الگوی زیست انقلابی و جهادی

۲. گفتمان سازی الگوی مدیریت انقلابی و جهادی در میان مسئولان و مردم

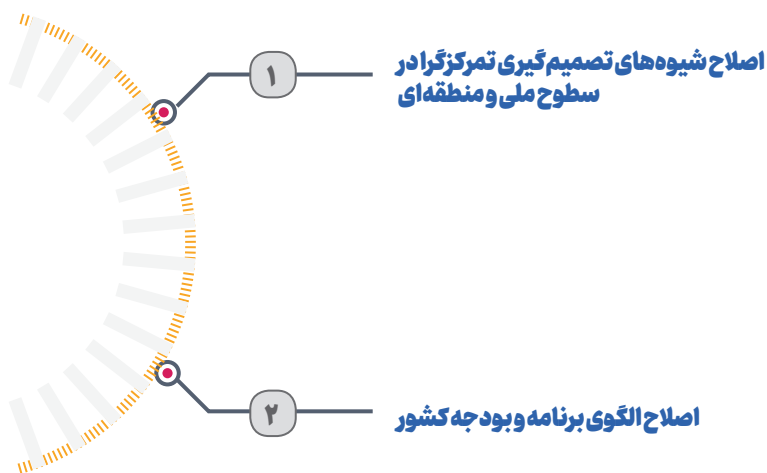
۳. شکل گیری بسترهای مسابقه میان مسئولان در زمینه اجرای الگوی مدیریت انقلابی و جهادی

پنج ششم: ارزش‌ها، راهبردها و الزامات تحقق حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

الزامات: الزامات اختصاصی

راهبرد پنجم: تمرکززدایی توأم با حفظ یکپارچگی با محوریت ظرفیت‌های بومی و بسترهای خرد اجتماعی (نظیر مسجد، خانواده و محله) در سطوح مختلف جغرافیایی

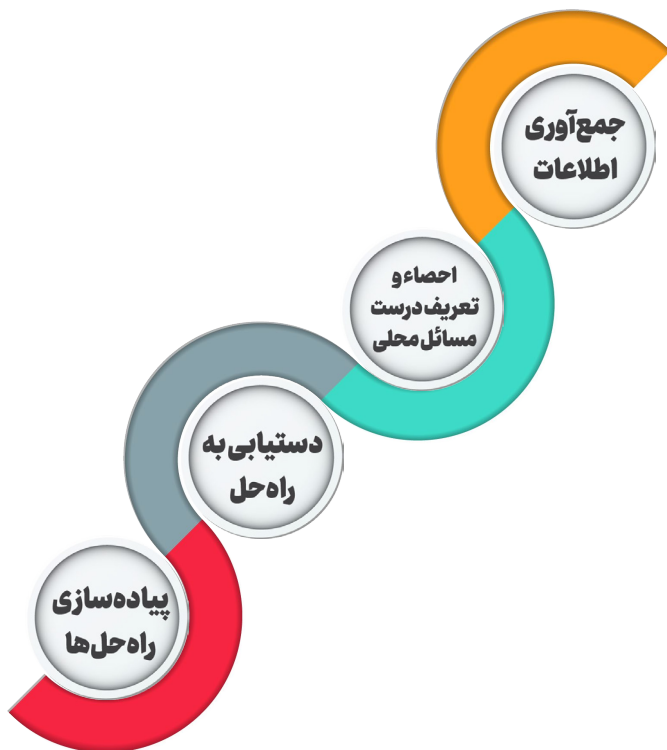
بخش ششم: ارزش‌ها، الزامات و راهبردهای تحقق حکمرانی مردمی

به سوی
حکمرانی
مردمی

بخش هفتم: الگوهای نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل خرد و محلی

الگوی نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل محلی

بخش هشتم: الگوهای نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل خرد و محلی

به سوی
حکمرانی
مردمی

جمع‌آوری اطلاعات

- جمع‌آوری اطلاعات از دستگاه‌های مرتبط
- مطالعات اسنادی و مقالات مرتبط با استان، شهرستان و محلات
- مصاحبه با برخی از نخبگان محوری و مرجع استان، شهرستان و محلات

احصاء و تعریف درست مسائل محلی

برگزاری رویدادهای مردم‌پایه مسئله‌شناسی با محوریت نخبگان و فعالان فرهنگی اجتماعی مردمی

- تعیین مشکلات اصلی استان، شهرستان و محلات
- تبدیل مشکلات با مسائل استان، شهرستان و محلات
- اولویت‌بندی مسائل استان، شهرستان و محلات

به اشتراک‌گذاری و اعتبارسنجی خروجی مسائل اولویت‌دار با شورای راهبردی و نخبگان مرجع استان، شهرستان و محلات

دستیابی به راه حل

● تلاش برای راه‌کاریابی ناظر به مسائل فرهنگی اجتماعی استان، شهرستان و محلات

برگزاری رویداد جمع‌سپاری حل مسئله با همکاری دستگاه‌های فرهنگی اجتماعی مرتبط

- تسهیل‌گری و توانمندسازی در محورهای ذیل
- ایده‌پردازی
- نوآوری
- محتوا و نظام مسائل حول مسئله

پیاده‌سازی راه‌حل‌ها

تسهیل‌گری، حمایت‌گری و پشتیبانی از ایده‌ها و فعالیت‌های ناظر به حل مسائل با کمک ظرفیت‌های دولتی و حاکمیتی از طرق:

- حمایت و پیگیری از طریق مشاورین و متخصصین
- حمایت قانونی و مجوزهای مربوطه برای حل مسائل با کمک ظرفیت‌های دولتی و حاکمیتی
- حمایت مالی و لجستیکی

● برگزاری جلسات نقد و بررسی و پایش عملکرد راه‌کارهای پیاده‌سازی شده

● تجربه‌نگاری و مدیریت دانش حول راه‌حل‌های اجرایی

الگوی فرارگاه مردمی تحول اجتماعی در حل مسائل محلی

ویسیدین په نقشه‌راه
 شناسایی / ایجاد هسته تحول / آموزش و توانمندسازی / اعتمادسازی / تقویت فرهنگ / کاهش آسیب / شکل‌دهی به فرهنگ / ارزیابی

سه گروهی که می‌توانند نقش آفرینی کنند

به سوی حکمرانی مردمی

بخش هشتم: الگوهای نقش‌آفرینی مردمی برای حل مسائل خرد و محلی

وضعیت مطلوب

خانواده محور

{ اساس سازماندهی
مردمی ما خانواده است }

روش هفتهم: الگوهای نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل خرد و محلی

بخش هشتم: الگوهای نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل کلان ملی و بین المللی

ایران نوشت: مجمع نوشت افزار ایرانی اسلامی

[برای مشاهده کلیپ
کد بالا را اسکن نمایید
یا اینجا کلیک کنید]

بخش هشتم: الگوهای نقش آفرینی مردمی برای حل مسائل کلان ملی و بین المللی

به سوی
حکمرانی
مردمی